РОЗРОБЛЕНИЙ У СПІВПРАЦІ ЗІ СЛУЖБАМИ СУПРОВОДУ — ВЕРЕСЕНЬ 2026

СЛУЖБИ СУПРОВОДУ НГУ

робота з пораненими
й звільненими з полону
військовослужбовцями
та родинами зниклих безвісти,
полонених і загиблих

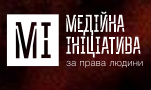

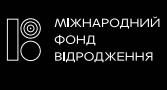
Принцип

АЗОВ

СУПРОВІД

Автори з команди Правозахисного центру для військовослужбовців «Принцип»
ОЛЕНА АНДРЄЄВА, аналітикиня
МАРІНА АМБРОЖАК, бізнес-аналітикиня
ТЕТЯНА ВЕСЕЛЬСЬКА-ГРИЦЮК, юристка
ІЛОНА ПЕКАР, юристка
ДМИТРО ПЕТРИШИН, ветеран, юрист-аналітик
ОКСАНА ЯВОРСЬКА, юристка

Експерти, залучені до наповнення та рецензування тексту
ОЛЕНА БЄЛЯЧКОВА, координаторка груп родин військовополонених
та зниклих безвісти ГО «Медійна ініціатива за права людини»
ДМИТРО ЖУРАВЛЬОВ, начальник відділення соціального супроводу секції по роботі
з особовим складом 12-ої бригади спеціального призначення «Азов» НГУ
ОКСАНА НЕЧАЙ, юристка ГО «Юридична сотня»
ІНЕССА ПЛАТОНОВА, директорка Департаменту соціального захисту
Міністерства внутрішніх справ
В'ЯЧЕСЛАВ ШАЙДУК, ветеран, адвокат ГО «Юридична сотня»
НАТАЛІЯ ШМАРКО, юристка ГО «Юридична сотня»
ПАТРОНАТНА СЛУЖБА 2 КОРПУСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ «ХАРТІЯ»

Експерти, які брали участь в обговореннях цього тексту
ІРИНА ДМИТРЕНКО, юристка ГО «Юридична сотня»
ЮЛІЯ ЗАСОБА, юристка ГО «Юридична сотня»
ЯНІНА КОЛОТИЛО, фахівець напрямку соціалізації та реадаптації служби супроводу
12-ої бригади спеціального призначення «Азов» НГУ
КАТЕРИНА КУПЦІВ, голова Правозахисного центру для військовослужбовців «Принцип»
ЯРИНА ЛИСАК, начальник групи супроводу членів сімей загиблих, зниклих безвісти
та полонених відділення соціального супроводу секції по роботі з особовим складом
12-ої бригади спеціального призначення «Азов» НГУ
ЮЛІЯ МОРІЙ, директорка ГО «Юридична сотня»
ІРИНА СІРИК, медичний куратор з питань звільнених з полону військовослужбовців
служби супроводу 12-ої бригади спеціального призначення «Азов» НГУ
ПАТРОНАТНА СЛУЖБА 2 КОРПУСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ «ХАРТІЯ»

Літературне редагування: Аліна Денисенко
Верстка та дизайн: Анастасія Струк
Фото на обкладинці: 1-й корпус НГУ «АЗОВ»

Посібник розроблено з урахуванням зауважень і пропозицій Міністерства внутрішніх справ України та Головного управління Національної гвардії України

ЗМІСТ

Вступ 5

Розділ І. Нормативне регулювання роботи служб супроводу в Національній гвардії України 8

Розділ ІІ. Опис роботи за напрямами 11

→ Сценарій: Поранення 12

1. Евакуація 14
2. Лікування та реабілітація 15
3. М (ВЛ) К 21
4. ЕКОПФО 24
5. Звільнення зі служби за станом здоров'я 29
6. Алгоритм дій служби супроводу військової частини в разі поранення військовослужбовця 31
7. Основні НПА сценарію 33

→ Сценарій: Зникнення безвісти 38

1. Бій та зникнення безвісти військового 40
2. Сповіщення родини 40
3. Повернення особистих та цінних речей 41
4. Запити громадян щодо розшуку 42
5. Визнання безвісти зниклим та подача даних для пошуку 42
6. Складання особистого розпорядження 43
7. Оформлення соціальної підтримки 44
8. Додаткові сценарії 47
9. Алгоритм дій служби супроводу військової частини у випадку зникнення безвісти військовослужбовця 48
10. Основні НПА сценарію 50

→ Сценарій: Полон 52

1. Визнання полоненим та зміна статусу 54
2. Виплати членам сім'ї 54

3. Органи, які здійснюють розшук та організацію обміну військовополонених 55
4. Постізоляційні заходи 57
5. М(ВЛ)К та ЕКОПФО 57
6. Повернення на військову службу/звільнення з військової служби 58
7. Алгоритм дій служби супроводу військової частини у випадку потрапляння військовослужбовця в полон 59
8. Основні НПА сценарію 60
→ Сценарій: Загибель 62
1. Факт загибелі 64
2. Евакуація тіла 65
3. Сповіщення 65
4. Судово-медична експертиза (СМЕ) 66
5. Транспортування тіл загиблих (померлих) 67
6. Отримання гербового свідоцтва 67
7. Поховання 68
8. Виключення зі списків особового складу військової частини 69
9. ВЛК (посмертно) 70
10. Виплати у зв'язку із загибеллю чи смертю військовослужбовця 71
11. Статус родини та пенсії 75
12. Алгоритм дій служби супроводу військової частини у випадку загибелі військовослужбовця 80
13. Основні НПА сценарію 81

Розділ III. Корисні контакти та ресурси 83
Гарячі лінії 84
Юридична допомога 84
Психологічна допомога 85
Державні послуги онлайн 85
Ветеранські та інші ресурси 86

ВСТУП

Служби супроводу забезпечують важливу та велику за обсягом частину роботи війська — супроводжують поранених та звільнених з полону, підтримують та піклуються про сім'ї зниклих безвісти, полонених та загиблих військовослужбовців.

Їхні завдання — різні за характером і тривалістю, передбачають взаємодію з багатьма підрозділами та державними органами і є одночасним вирішенням організаційних, правових, соціальних та комунікаційних питань. Від злагодженості цих процесів залежить своєчасність отримання допомоги та реалізації прав військовослужбовців та їхніх родин.

Для ефективного та оптимізованого планування діяльності служб супроводу ми проаналізували їх досвід. Разом з представниками Міністерства внутрішніх справ України, військових частин Національної гвардії України, громадських організацій дослідили шлях їхніх бенефіціарів, практичні особливості та застосування правових положень.

Посібник складається із трьох розділів. Перший описує нормативне регулювання організації роботи служб супроводу, а другий деталізує процеси роботи за чотирма сценаріями (поранення, зникнення безвісти, полон, загибель) та містить:

- схему з основними етапами сценарію;
- опис шляху бенефіціарів;
- основні виплати та грошове забезпечення;
- основні нормативно-правові акти (НПА) сценарію — таблиця з переліком НПА, які регулюють питання;
- алгоритм дій служби супроводу.

У третьому розділі описані корисні контакти та матеріали, які можуть знадобитися в роботі службам супроводу в різних сценаріях.

Цей текст може слугувати практичним орієнтиром і допомагати в ухваленні рішень щодо врегулювання процесів у службах супроводу, які створені у військових частинах НГУ. Водночас він може стати відправною точкою для планування системних рішень та нормативних змін.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

в/с	військовослужбовець
ВВНЗ	вищі військові навчальні заклади
ВЛЕ	військово-лікарська експертиза
ВЛК	військово-лікарська комісія
ВПО	внутрішньо переміщена особа
в/ч	військова частина
ГЗ	грошове забезпечення
ГУ НГУ	Головне управління Національної гвардії України
ДЗР	допоміжні засоби реабілітації
ДНДЕКЦ	Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС
ДПСУ	Державна прикордонна служба України
ДРАЦС	державна реєстрація актів цивільного стану
ЕКОПФО	експертна команда з оцінювання повсякденного функціонування особи
ЄС	Європейський Союз
ЄСВ	єдиний соціальний внесок
ЗОЗ	заклад охорони здоров'я
ЗОЗ МВС	заклади охорони здоров'я, що належать до сфери управління МВС
ЗОЗ НГУ	заклади охорони здоров'я, що входять до складу НГУ
ЗСУ	Збройні Сили України
КМС	Командування Медичних сил ЗСУ
КМУ	Кабінет Міністрів України
КП	комунальне підприємство
КПК	Кримінальний процесуальний кодекс України
КШППВ	Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими
М(ВЛ)К	медична (військово-лікарська) комісія МВС
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
МЗС	Міністерство закордонних справ України
МІС МВС	медична інформаційна система МВС
МКЧХ	Міжнародний комітет Червоного Хреста
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України

МОУ	Міністерство оборони України
МРЦ	медичний реабілітаційний центр
МСЕК	медико-соціальна експертна комісія
МЦ НГУ	медичний центр НГУ
НГУ	Національна гвардія України
НЗ	навчальні заклади
НІБ	Національне інформаційне бюро
НПА	нормативно-правові акти
НПУ	Національна поліція України
НСЗУ	Національна служба здоров'я України
ОГД	одноразова грошова допомога
ОК-5	форма «Індивідуальні відомості про застраховану особу»
ОМС	органи місцевого самоврядування
ОПФО	оцінювання повсякденного функціонування особи
ОЦ СБУ	Об'єднаний центр з координації пошуку та звільнення незаконно позбавлених волі осіб внаслідок агресії проти України (при СБУ)
ПМК	первинна медична картка (форма № 001/о)
ПУ	Президент України
РНОКПП	реєстраційний номер облікової картки платника податків
рф	російська федерація
СБУ	Служба безпеки України
СМЕ	судово-медична експертиза
ТМО	територіальні медичні об'єднання
ТЦК та СП	територіальний центр комплектування та соціальної підтримки
УБД	учасник бойових дій
ФП СПЗ	функціональна підсистема «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» єдиної інформаційної системи МВС
ЦНАП	центр надання адміністративних послуг
IBAN	International Bank Account Number (міжнародний номер банківського рахунку)
MEDEVAC	Medical Evacuation (програма медичної евакуації)

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОБОТИ СЛУЖБ СУПРОВОДУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Основними керівними документами для впровадження служб супроводу є:

• постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2024 № 948 «Деякі питання впровадження діяльності служб супроводу військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей»;

• наказ Міністерства внутрішніх справ України від 11.11.2024 № 750 «Про затвердження Положення про служби супроводу військовослужбовців Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей».

Служби супроводу в Національній гвардії України (далі — НГУ) утворені в Головному управлінні Національної гвардії України (далі — ГУ НГУ), оперативно-територіальних об'єднаннях, з'єднаннях, військових частинах, вищих військових навчальних закладах, навчальних військових частинах (центрах) НГУ.

Діяльність служб супроводу НГУ спрямовується керівником НГУ або заступником, а координацію роботи та методичне забезпечення здійснює структурний підрозділ МВС з питань соціального захисту.

Їх метою є підтримка військовослужбовців НГУ та членів їхніх сімей, насамперед тих бійців, які отримали поранення (контузію, травму, каліцтво), захворювання, звільнених з полону, членів їхніх сімей, а також сімей зниклих безвісти, полонених та загиблих військовослужбовців.

Тобто існують окремо виділені категорії, для яких здійснюється супровід.

1. «постраждалі» — які отримали поранення (контузію, травму, каліцтво), захворювання, звільнення з полону (примусової ізоляції);

2. «члени сімей загиблих (померлих) осіб»;

3. «члени сімей осіб, захоплених у полон або заручниками, інтернованих у нейтральні держави»;

4. «члени сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин».

Така категоризація визначає пріоритетність, не обмежуючи інших військовослужбовців у зверненні за підтримкою.

Ключова особливість регулювання в системі МВС — персоніфікована відповідальність, тобто інститут супровідника. Керівник суб'єкта служби супроводу закріплює за постраждалим або за членами сім'ї супровідника, який особисто супроводжує за місцем служби.

Положення встановлює конкретні терміни:

• супровідник закріплюється протягом 2 днів із дня надходження до органу (підрозділу) інформації про поранення, захворювання, захоплення в полон, інтернування, звільнення з полону, відсутність відомостей про місце перебування або загибель;

• у разі звільнення супровідника зі служби, переведення до іншого місця служби або на іншу посаду керівник протягом 2 днів замінює супровідника.

Супровідники комунікують з постраждалими та членами сімей усіх зазна-

чених категорій, відвідують постраждалих на стаціонарному лікуванні, консультують щодо реалізації прав, пільг, гарантій та отримання послуг, надають інформаційно-освітні матеріали, з'ясовують потреби і визначають необхідні послуги з урахуванням цих потреб, встановлюють пріоритетність в їх задоволенні відповідно до важливості, терміновості та побажань людини, узгоджують послідовність роботи з реалізації пільг і гарантій, надають допомогу в оформленні документів, а також ведуть облік потреб і наданих послуг.

Служби супроводу вносять оновлену інформацію про військовослужбовців та їхні родини на супроводі в єдину інформаційну систему. В системі МВС це функціональна підсистема «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ (далі — ФП СПЗ).

За потреби до виконання завдань залучаються представники інших служб (підрозділів).

Служби супроводу комунікують з органами державної влади, органами місцевого самоврядування в інтересах надання соціальної підтримки (допомоги) військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейським та членам їхніх сімей.

ОПИС РОБОТИ ЗА НАПРЯМАМИ

Супровід після поранення

Службам супроводу

1. Налагодити отримання інформації
2. Внести інформацію до електронної системи служби супроводу МВС (ФП СПЗ)
3. Розшукати пораненого і встановити контакт

4. 1-ий контакт з пораненим (за потреби – з сім'єю)
5. Контроль за отриманням Довідки про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)
6. Контроль за відновленням військово-облікових та інших документів (в т.ч. банківських карток)
7. Контроль за перебуванням пораненого в лікувальному закладі
8. Сприяти отриманню ГЗ та додаткової винагороди
9. За потреби: інформувати про лікування за кордоном

Документи

- Витяг з ЖБД
- Наказ про видачу довідки про обставини травми
- Довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)
- Акти Н-1 та Н-5
- Виписні/перевідні епікризи

Документи

- Первинна медична картка №001/о

Евакуація → **Лікування та реабілітація**

Підрозділи/органи

- Представники батальйону
- Медслужба

Підрозділи/органи

- Командир підрозділу
- Фінансова служба
- Стройова
- Медслужба
- Супровід ТМО МВС
- ЗОЗ МВС

Документи

- Рішення М(ВЛ)К

→ **Лікування за кордоном**

Підрозділи/органи

- Діловодство
- ДОЗ МВС
- ЗОЗ
- МОЗ

- Документи, які створює ВЧ
- Документи, які створюють органи зовні
- Підрозділи ВЧ, які залучені на етапах
- Зовнішні органи, залучені на етапах

10. Інформувати щодо необхідності проходження М(ВЛ)К (4 і 12 міс)
11. Контроль проходження дистанційного М(ВЛ)К за кордоном
12. Інформувати щодо алгоритму проходження ЕКОПФО та отримання ОГД
13. Інформувати про можливості реабілітації та протезування

14. Інформувати про порядок звільнення зі служби
15. Інформувати про соціальний захист та підтримку ветеранів

Документи

- Довідка про безпосередню участь (додаток 6)
- Направлення на М(ВЛ)К
- Відпускний квиток
- Рішення М(ВЛ)К

М(ВЛ)К

Підрозділи/органи

- Стройова
- Медслужба
- ЗОЗ МВС
- ТЦК та СП

Служба за контрактом (за бажанням)

- непридатний
- переогляд 6-12 міс
- придатний
- придатний до служби в тилових частинах

Повернення у ВЧ

Документи

- Обхідний лист
- Наказ по стройовій (і витяг)
- Наказ по особовому складу (і витяг)
- Припис для ТЦК

Звільнення → **Відставка/запас**

Підрозділи/органи

- Стройова
- Персонал
- Діловодство
- Фінансова служба
- ТЦК та СП

Потреба
Тривале лікування
Відпустка за станом здоров'я
Реабілітація
Протезування та ДЗР

Документи

- Перекладені документи про перебування на лікуванні
- Рішення М(ВЛ)К

Дистанційна М(ВЛ)К

Підрозділи/органи

- Медслужба
- ДУ ТМО
- Консульство
- Закордонний лікувальний заклад

Встановлено інвалідність

Документи

- Направлення на ЕКОПФО
- Витяг з рішення ЕКОПФО

ЕКОПФО

Підрозділи/органи

- М(ВЛ)К
- ЗОЗ

1. Евакуація

Після поранення військовослужбовця спрямовують до найближчого польового медичного (сортувального) пункту (частини) для надання первинної медичної допомоги. У разі необхідності та за висновком лікаря військового спрямовують або евакуюють до медичного закладу поза розташуванням частини (польові шпиталі, заклади охорони здоров'я, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України (ЗОЗ МВС), заклади охорони здоров'я, що входять до складу Національної гвардії України (ЗОЗ НГУ), заклади охорони здоров'я в системі Міністерства оборони України, заклади охорони здоров'я державної та комунальної форми власності).

В системі НГУ поранені військовослужбовці належать до категорії «постраждалі». За кожним пораненим закріплюється супровідник протягом двох днів із дня надходження до підрозділу, у якому військовослужбовець НГУ служить чи служив. Супровідник має внести інформацію про пораненого/шлях постраждалого (його маршрут) до функціональної підсистеми «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ. За згодою постраждалого до системи вносять інформацію про членів його сім'ї.

На практиці кожний підрозділ може здійснювати власний облік даної категорії осіб з внесенням відповідної інформації до ФП СПЗ у встановлений строк.

У медичних закладах НГУ та МВС є супровідники територіальних медичних об'єднань (ТМО), які вказують потреби поранених у ФП СПЗ після їхнього прибуття до відповідного медичного закладу та супроводжують цих військовослужбовців протягом всього часу перебування в медичному закладі.

Процес евакуації здійснюється до стабілізаційного пункту або передової хірургічної групи представниками батальйону та медичної служби. Під час евакуації відбувається кілька процесів, які мають правове значення в майбутньому на шляху пораненого:

1. У військовослужбовця вилучають засоби індивідуального захисту, зброю та боєкомплект.

Військовослужбовець не несе відповідальності за втрату зброї чи засобів індивідуального захисту при пораненні. Аби уникнути непорозумінь, військовослужбовець має уточнити у безпосереднього командира, що сталося з вилученими під час евакуації речами.

Зброя та засоби індивідуального захисту залишаються на стабілізаційному пункті та мають передаватися на збереження відповідальним за майно офіцерам підрозділу/сержантам з матеріально-технічного забезпечення підрозділу, в якому служить поранений. Ці особи мають оформлювати акти прийняття та передання зброї та засобів захисту й здавати їх на відповідні склади.

2. На стабілізаційному пункті бойовий медик або медичний персонал заповнює форму первинної облікової документації №001/о «Первинна медична картка» (ПМК) (на практиці видається як в електронному, так і в паперовому вигляді).

Первинна медична картка (форма № 001/о) — це медичний документ, що підтверджує факт надання медичної допомоги на догоспітальному етапі. Її заповнює кваліфікований медперсонал на стабілізаційних пунктах та в передових хірургічних підрозділах. Це перший документ, який отримує поранений. На основі ПМК або форми 100 потім військовий може отримати довідку про обставини травми.

Картка постраждалого (форма № 002/о) — це документ, що заповнюється безпосередньо в момент надання допомоги під вогнем або в найближчому укритті. Її заповнює бойовий медик, санітар-стрілець або побратим (самочи взаємодопомога). На практиці цей документ оформляють доволі рідко.

2. Лікування та реабілітація

Після евакуації та стабілізації військовослужбовця скеровують до медичного закладу відповідно до його стану здоров'я та ушкоджень:

- **до медичної роти в/ч:** якщо отримані ушкодження незначні, за рішенням начальника медичної служби лікування;
- **до стаціонару в ЗОЗ МВС** (госпіталях), ЗОЗ НГУ або в цивільних медичних установах: якщо поранення вимагає постійного лікування, догляду та спеціалізованого обладнання або військовослужбовця екстрено евакуювали з поля бою з тяжкими пораненнями, лікування відбувається стаціонарно;
- **до приватних медичних закладів:** якщо є погодження (направлення) від командування військової частини та за умов, коли обраний медичний заклад надає допомогу безоплатно (зокрема, за Програмою медичних гарантій НСЗУ) або ж військовослужбовець готовий самостійно сплатити за послуги лікувального закладу.

Лікування вдома дозволено за таких умов:

- офіцери та військовослужбовці служать за контрактом;
- у військовослужбовця є висновок лікаря про потребу/можливість лікування вдома;
- погодження рішенням командира військової частини.

Після евакуації на початку лікування військова частина повинна оформити довідку про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва) — ключовий документ, який має отримати військовослужбовець після поранення. Ця довідка дає правильну юридичну оцінку пораненню та фіксує факт його

отримання саме під час бойових дій.

Розслідування обставин отримання військовослужбовцем захворювання, травми (поранення, контузії, каліцтва), які спричинені діями противника, не здійснюється відповідно до ч. 5 ст. 260 Статуту внутрішньої служби ЗСУ, який поширюється на НГУ.

Довідка про обставини захворювання, травми (поранення, контузії, каліцтва) складається протягом п'яти днів з дня отримання військовослужбовцем первинного облікового медичного документа, а за його відсутності — довідки про перебування в закладі охорони здоров'я, та у такий самий термін направляється до закладу охорони здоров'я, в якому військовослужбовець перебуває на стаціонарному лікуванні.

Довідку про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва) формує начальник медичної служби та затверджує підписом командир в/ч на підставі наказу командира військової частини про отримання військовослужбовцем поранення (травми, контузії, каліцтва).

Форма довідки про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва) визначена додатком 21 до Положення про діяльність медичної (військово-лікарської) комісії МВС, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ від 03.04.2017 № 285.

На практиці оформлення такої довідки в системі НГУ займає до одного місяця з моменту отримання поранення залежно від конкретної ситуації.

Довідка про обставини травми потрібна для:

- отримання додаткової винагороди у розмірі 100 000 грн за час перебування на стаціонарному лікуванні після поранення: саме ця довідка є підставою для виплати протягом перших 4 місяців лікування (на практиці можуть брати до уваги медичні виписки або довідку М(ВЛ)К);
- М(ВЛ)К та коректного причинного зв'язку поранення/травми із захистом Батьківщини: М(ВЛ)К буде визначати причинний зв'язок з урахуванням цієї довідки, і якщо її немає, то здебільшого поранення військового пов'язують не із захистом Батьківщини, а з проходженням військової служби;
- отримання матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань;
- ЕКОПФО та встановлення групи інвалідності чи відсотку втрати працездатності;
- виплати одноразової грошової допомоги у зв'язку з отриманням групи інвалідності або відсотку втрати працездатності.

ЛІКУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ

Лікування українських військовослужбовців за кордоном здійснюється в межах програми медичної евакуації MEDEVAC (Medical Evacuation). Ця програма діє на весь період воєнного стану та шість місяців після його припинення/скасування. Вона передбачає:

• механізм направлення осіб, постраждалих внаслідок війни (зокрема і військовослужбовців), на безоплатне лікування до закордонних клінік;

• супровід під час лікування у закладі охорони здоров'я;

• повернення після завершення лікування.

Лікування військовослужбовців НГУ за кордоном здійснюється відповідно до Порядку направлення осіб із складових сил оборони та сил безпеки, постраждалих у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на лікування за кордон, затверджено постановою КМУ від 05 квітня 2022 року № 411.

Для ініціювання лікування за кордоном потрібно:

1. Пересвідчитися, що поранення/травма належить до переліку таких, що передбачають лікування за кордоном. Для цього знадобиться консультація профільного лікаря

2. Пройти М(ВЛ)К для визначення потреби у тривалому лікуванні за кордоном та отримати рішення М(ВЛ)К про таку потребу

Медичний огляд М(ВЛ)К обов'язково потрібен військовослужбовцям, які потребують тривалого лікування за кордоном та для отримання медичної та/або реабілітаційної допомоги.

Потреба у тривалому лікуванні визначається так:

• якщо військовослужбовець перебуває на стаціонарному лікуванні, начальник (керівник) лікувального відділення робить подання на начальника (керівника) закладу охорони здоров'я щодо направлення на медичний огляд М(ВЛ)К для визначення потреби у тривалому лікуванні;

• якщо військовослужбовець не перебуває на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я (установах), на медичний огляд М(ВЛ)К направляє прямий начальник.

У медкарті військовослужбовця роблять відповідний запис, завірений підписом начальника медзакладу.

Порядок дій після отримання рішення М(ВЛ)К:

1. Консультація з лікарем щодо належності до категорії пацієнтів, медична чи реабілітаційна допомога яким може надаватись за кордоном відповідно до критеріїв, визначених у наказі Міністерства охорони здоров'я України №574 від 05.04.2022 року.

2. Отримання направлення на медогляд М(ВЛ)К для визначення потреби у тривалому лікуванні за кордоном:

— від начальника закладу охорони здоров'я, якщо військовослужбовець перебуває на стаціонарному лікуванні;

— від командира військової частини (якщо військовослужбовець перебуває у військовій частині) або командира ТЦК та СП (якщо військовослужбовець на обліку в ТЦК та СП, наприклад, під час відпустки)

3. У разі позитивного рішення лікувальний заклад готує такі документи:

— згода захисника України або його законного представника на лікування

за кордоном з наданням однозначної згоди на обробку персональних даних, що стосуються медичної інформації;

— згода на обробку та передачу персональних даних закладам охорони здоров'я іноземних держав відповідно до законодавства у довільній формі;

— виписка з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого за формою, затвердженою МОЗ;

— висновок про необхідність направлення на лікування за кордон

4. Лікарня надсилає підписані документи до державного органу, що входить до складу сектору безпеки і оборони, в якому служить захисник України (Наприклад, ДПСУ та НГУ).

5. Цей орган розглядає пакет документів та скеровує його до МОЗ

6. МОЗ формує запит до країн ЄС щодо лікування, обговорює умови транспортування. Після підтвердження сторони, яка приймає, МОЗ направляє лист підтвердження на Командування медичних сил України, Державну прикордонну службу України, Міністерство закордонних справ України.

7. Держава, яка приймає військовослужбовця, оплачує транспортування, супровід та перебування у клініці його та супроводжувальної особи. Супроводжувати військовослужбовця можуть: дружина або чоловік, один із батьків, один із дітей (в тому числі усиновлених).

8. Закордонна дипломатична установа України за кордоном (посольство, консульство) супроводжує військовослужбовця в межах своїх компетенцій.

Продовження лікування військовослужбовців за кордоном після чотирьох місяців перебування в іноземному ЗОЗ має відбуватися на підставі дистанційної М(ВЛ)К та висновку про потребу в продовженні лікування.

Загальний термін лікування військовослужбовців за кордоном зі збереженням грошового забезпечення не може перевищувати 12 місяців поспіль.

Після завершення лікування, держава, яка приймає, забезпечує повернення військовослужбовця до України. Для цього потрібно поінформувати МОЗ або звернутися до свого лікаря в закордонній лікарні з проханням сприяти поверненню в Україну.

Супровід військовослужбовців під час лікування та повернення до України здійснює МЗС через закордонні дипломатичні установи України за сприяння МОЗ, Міноборони, представників ЄС, волонтерських організацій і громад закордонних українців.

РЕАБІЛІТАЦІЯ

Військовослужбовці НГУ після стаціонарного лікування з приводу поранення, травми, захворювання направляються для проходження реабілітації в МРЦ МВС, МРЦ, МЦ НГУ відповідно до рішення ВЛК. У разі відсутності в МРЦ НГУ, МЦ НГУ відповідного профілю — до державних або комунальних ЗОЗ, ЗОЗ інших військових формувань та правоохоронних органів.

ВИПЛАТИ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

Військовий продовжує отримувати своє базове місячне грошове забезпечення (орієнтовно щонайменше 20 100 грн). Термін виплати грошового забезпечення на лікуванні:

- після чотирьох місяців безперервного лікування/відпустки для лікування — ГЗ виплачується, якщо є висновок М(ВЛ)К про потребу в подальшому лікуванні;
- після 12 місяців безперервного лікування/відпустки для лікування — виплата ГЗ припиняється.

У листопаді 2026 року стають чинними нові правила виплат після 12 місяців безперервного лікування — 50 000 або 100 000 грн (залежно від умов).

Наразі загальний термін безперервного перебування військовослужбовця в закладах охорони здоров'я та у відпустці для лікування зі збереженням грошового та матеріального забезпечення не може перевищувати 12 місяців поспіль.

Під час лікування за кордоном військовий також отримує ГЗ протягом 12 місяців безперервного лікування. В цей період враховується лікування/відпустка для лікування в Україні, якщо не було перерви перед лікуванням за кордоном.

Також поранений має право на отримання додаткової винагороди у розмірі 100 000 грн на місяць пропорційно, якщо це стаціонарне лікування або стаціонарна реабілітація у ЗОЗ та поранення, пов'язане із захистом Батьківщини. Під час лікування чи реабілітації амбулаторно виплата додаткової винагороди не здійснюється.

Отримувати додаткову винагороду можна і під час відпустки для лікування за умови, що поранення тяжке та пов'язане із захистом Батьківщини.

Додатково військовий може отримати матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань у розмірі одного місячного грошового забезпечення на підставі отримання поранення (контузії, травми, каліцтва), пов'язаного із захистом Батьківщини, отриманого під час виконання завдань у період дії воєнного стану.

Також протягом року має бути здійснена виплата оздоровчих коштів у розмірі одного місячного грошового забезпечення. На цю грошову допомогу мають право усі військовослужбовці один раз на рік.

Додатково можлива грошова допомога на місцевому рівні — від міської, сільської чи селищної ради та/або від обласної військової адміністрації. Це регіональні програми підтримки. Точний перелік підстав для виплати потрібно дізнаватися безпосередньо на місці. Також варто уточнити, чи може військовий отримувати виплати одночасно за різними програмами (наприклад, виплату від міста та виплату від області). Щодо розміру виплати, то суми варіюються від кількох тисяч до 50 000 грн, залежно від регіону та підстав для виплати. Є випадки, коли в регіональних програмах виплата взагалі не передбачена.

Спеціальні правила виплати грошового забезпечення встановлені для тих, хто вже не перебуває на стаціонарному лікуванні і визнані М(ВЛ)К обмежено придатними до військової служби або непридатними до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців та перебувають поза штатом (абз. 7 п. 1 -1 Постанови КМУ №168):

- впродовж перших двох місяців — місячне ГЗ, яке військовослужбовці отримували за займаними посадами до зарахування в розпорядження, — мінімум 20 100 грн;
- після двох місяців — оклад за військовим званням, надбавка за вислугу років — близько 600-800 грн/міс; та додаткова винагорода в розмірі 20 100 грн щомісяця.

ПРОТЕЗУВАННЯ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ

Отримати протез в Україні можна безоплатно за державною програмою, яка реалізується Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю. Першочергово протезування передбачено для військовослужбовців, які захищали Батьківщину.

Учасник бойових дій може скористатися правом на отримання грошової допомоги на протезування та/або ортезування кінцівки:

- один раз на п’ять років для протезування верхньої кінцівки;
- один раз на шість років для протезування/ортезування нижньої кінцівки;
- два рази на рік для забезпечення лайнерами із силіконової або гелевої композиції для кукс верхніх та нижніх кінцівок.

Компенсація протезування можлива як в Україні, так і за кордоном, якщо відсутні відповідні засоби протезування в нашій державі.

Детальніше у розділі «Правового навігатора» від «Принципу»: Протезування військових.

ДОПОМІЖНІ ЗАСОБИ РЕАБІЛІТАЦІЇ (ДЗР)

До ДЗР, якими забезпечують військовослужбовців, належать:

- протезно-ортопедичні вироби, у тому числі ортопедичне взуття;
- спеціальні засоби для самообслуговування та догляду;
- допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому;
- засоби для пересування;
- меблі та оснащення;
- спеціальні засоби для орієнтування, спілкування та обміну інформацією.

Військовослужбовцям можуть оплатити самостійно придбані засоби реабілітації, а установами, які виконали індивідуальні заявки, — здійснити безготівкове перерахування (відшкодування).

Заяву про забезпечення засобом реабілітації (виплату компенсації) у паперовій або електронній формі можна подати:

- до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення або до уповноваженої посадової особи з питань соціального захисту виконавчого органу сільської, селищної, міської ради;
- до центру надання адміністративних послуг;
- через електронний кабінет особи з інвалідністю, іншої особи у банку даних;
- через Єдиний державний веб-портал електронних послуг (за наявності технічної можливості);
- до територіального відділення Фонду.

3. М (ВЛ) К

Відповідно до Наказу МВС № 285 військово-лікарську експертизу здійснюють медичні військово-лікарські комісії — М(ВЛ)К, які утворені в ЗОЗ, що належать до сфери управління МВС. Військово-лікарську експертизу здійснюють штатні та позаштатні М(ВЛ)К.

Порядок здійснення військово-лікарської експертизи медичними комісіями регулює Наказ МВС № 285, але абз. 9 п. 4 розділу І наказу містить норму, що на період дії правового режиму воєнного стану на території України рішення (постанови) М(ВЛ)К щодо військовослужбовців ухвалюють на підставі Розкладу хвороб, станів та фізичних вад, що визначають ступінь придатності до військової служби, служби у військовому резерві військової служби, Пояснень щодо застосування статей Розкладу хвороб, станів та фізичних вад, що визначають ступінь придатності до військової служби, Таблиці додаткових вимог до стану здоров'я, наведених у додатках 1-3 до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом МОУ від 14.08.2008 № 402, у формулюваннях, передбачених пунктом 20.3 глави 20 та пунктами 21.5, 21.6 глави 21 розділу ІІ Положення про ВЛЕ.

Етапи проходження М(ВЛ)К:

1. Начальник медичної служби військової частини надає військовослужбовцю направлення на медичний огляд М(ВЛ)К за формою, наведеною в додатку 7 до Наказу МВС №285, підписане командуванням військової частини. В окремих випадках (наприклад, якщо військовослужбовець та начальник медичної служби перебувають у різних віддалених місцях), направлення на

М(ВЛ)К можуть надіслати на заклад охорони здоров'я засобами електронного документообігу.

2. Начальник медичної служби військової частини дистанційно записує в електронну чергу військовослужбовця на прийом до посадової особи військово-лікарської комісії та зазначає час та дату, на який військовослужбовцю потрібно прибути до закладу охорони здоров'я. Якщо цього не відбулося (наприклад, військова частина виконує завдання у зоні, де немає зв'язку), військовослужбовцю необхідно прибути до закладу охорони здоров'я з направленням та звернутись до реєстратури медичного закладу.

3. В реєстратурі закладу охорони здоров'я військовослужбовцю повинні надати:

- акт медичного огляду, який надалі будуть заповнювати лікарі
- корінці на прийом до усіх необхідних лікарів
- інформацію про розташування кабінетів
- записати на прийом в електронну чергу (в тих закладах і до тих лікарів, де ця форма запису впроваджена)

4. Проходження комісії. До початку медичного огляду необхідно здати визначені аналізи та пройти обстеження. Перед початком медичного огляду військовослужбовцю видається Акт медичного огляду, до нього додають результати обстежень та документацію, зазначену в направленні на медичний огляд, а також дані з медичної інформаційної системи МВС (МІС МВС). Потім — огляд лікарів. Кожен лікар після огляду складає висновок про стан здоров'я військовослужбовця та обов'язково підписує і завіряє його печаткою.

Терміни проведення медичних оглядів, а також лабораторних та інструментальних досліджень не можуть перевищувати чотирьох днів. За необхідності видають направлення на додаткові лабораторні та інструментальні дослідження для отримання повної та об'єктивної інформації про стан здоров'я. Загальний термін проведення медичних оглядів, а також лабораторних та інструментальних досліджень не може перевищувати 14 днів.

5. М(ВЛ)К розглядає медичну справу військовослужбовця та ухвалює рішення.

6. Секретар М(ВЛ)К надає рішення М(ВЛ)К військовослужбовцю

7. Рішення М(ВЛ)К може бути оформлене як:

- свідоцтво про хворобу: для військовослужбовців, визнаних непридатними до військової служби або непридатних до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців
- довідка М(ВЛ)К або постанова М(ВЛ)К — в усіх інших випадках

М(ВЛ)К видають кілька примірників самих висновків (5-6 однакових рішень з підписами та печатками, на практиці військовослужбовцю можуть видати 3-4 примірники). Це все оригінальні примірники, які потрібні для різних органів та процесів (для військової частини або ж для отримання ОГД). М(ВЛ)К може ухвалити рішення про потребу у відпустці для лікування на 30,

45 або 60 днів. У такому разі виплата грошового забезпечення продовжується разом із нарахуванням додаткової винагороди, якщо поранення тяжке та пов'язане із захистом Батьківщини.

Якщо М(ВЛ)К визначила потребу у відпустці для лікування, військовослужбовцю не треба повертатися до частини, аби оформити відпустку. Для цього потрібно звернутися до ТЦК та СП для отримання документів з військової частини щодо надання відпустки.

Після закінчення відпустки для лікування у зв'язку з хворобою або відпустки для лікування після поранення (травми, контузії, каліцтва) військовослужбовці (крім курсантів ВВНЗ) за рішенням командира військової частини (керівника ТЦК та СП) можуть пройти повторний медичний огляд за місцем проведення відпустки для визначення придатності їх до військової служби або для вирішення питання про потребу в наданні відпустки для лікування у зв'язку з хворобою або відпустки для лікування після поранення (травми, контузії, каліцтва).

Поранений військовослужбовець НГУ має обов'язково пройти М(ВЛ)К:

1. До чотирьох місяців лікування

Медичний огляд М(ВЛ)К для визначення потреби у тривалому лікуванні проводиться не пізніше ніж через чотири місяці від початку лікування. Якщо пропустити М(ВЛ)К на цьому етапі, то зупиниться нарахування виплат. На цьому етапі також є можливим дистанційне М(ВЛ)К під час лікування за кордоном

2. До 12-х місяців лікування

Загальний час безперервного перебування військовослужбовця у ЗОЗ, ЗОЗ МВС, ЗОЗ НГУ, у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою та/або відпустці для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва) із збереженням грошового та матеріального забезпечення не може перевищувати 12 місяців поспіль. Не пізніше закінчення цього терміну військовослужбовець має пройти медичний огляд М(ВЛ)К з метою визначення придатності до військової служби.

ДИСТАНЦІЙНА М(ВЛ)К

Можливість дистанційного огляду та ухвалення постанови М(ВЛК) визначена для випадків, коли військовий лікується поза межами України, зокрема після поранення (контузії, травми або каліцтва). Критична причина такого М(ВЛК) — необхідність дотримуватися термінів (до чотирьох або 12-ти місяців лікування), щоб не втратити належні виплати чи пройти оцінку придатності до подальшої служби.

Основна складність: переклад і належне оформлення медичних документів, отриманих за кордоном, для надання їх до М(ВЛ)К в Україні.

Контроль за дистанційним М(ВЛ)К зазвичай здійснює служба супроводу, щоб військовий не пропустив терміни й мав змогу вчасно надати всі необхідні документи. Контроль полягає у:

1. Щомісячно до 3 числа уточнювати в стройовій службі про внесення поранених до наказів командира військової частини

2. За 15 днів до спливу чотирьох місяців уточнювати питання щодо проходження М(ВЛ)К та отримання висновку з метою своєчасної та повної виплати грошового забезпечення.

4. ЕКОПФО

Порядок проходження ЕКОПФО визначає Постанова КМУ №1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи». Для оцінювання повсякденного функціонування потрібно отримати направлення за алгоритмом:

1. Якщо військовий на стаціонарному лікуванні після поранення (травми, каліцтва чи захворювання) і вже пройшов М(ВЛ)К, то його направляє лікар або голова М(ВЛ)К:

- Потрібно звернутися до лікаря (якщо лікувався з приводу травми — до травматолога, якщо з приводу поранення — до хірурга або до травматолога (залежно від ураження кісток скелета), якщо з приводу серцево-судинних захворювань — до кардіолога тощо);
- Підготувати документи, яких ще немає в електронній системі (наприклад, старі виписки або висновки);
- Лікар або голова М(ВЛ)К формує електронне направлення, зазначивши в ньому необхідну інформацію та додає всі документи для розгляду експертною командою.

2. Якщо військовослужбовець перебуває у військовій частині.

- Посадові особи військової частини не мають повноважень направити військовослужбовця безпосередньо на ЕКОПФО, це належить лише до повноважень:
- лікаря (профільного або сімейного, якщо немає доступу до профільного фахівця);
- голови М(ВЛ)К.

Тому в цьому разі військовий має:

- за можливості пройти ЕКОПФО під час відпустки за станом здоров'я, коли він може звернутися до свого лікаря;
- під час перебування у військовій частині, звернувшись до начальника медичної служби військової частини з проханням направити на М(ВЛ)К, яка має право оформити направлення на ЕКОПФО; або направити на консультацію до профільного лікаря, який після огляду зможе сформувати електронне направлення на ЕКОПФО.

3. Після звільнення з військової служби, направлення на оцінювання повсякденного функціонування надає сімейний/профільний лікар, для якого потрібно підготувати необхідні документи. Лікар формує електронне направлення, зазначивши в ньому необхідну інформацію та додає всі документи для розгляду експертною командою.

ДОКУМЕНТИ ДЛЯ ЕКОПФО:

- паспорт та РНОКПП, військово-облікові документи (військовий квиток/посвідчення офіцера/службове посвідчення, довідка про проходження військової служби, витяг з послужного списку);
- свідоцтво про хворобу, довідку М(ВЛ)К або витяг з протоколу засідання штатної М(ВЛ)К про встановлення причинного зв'язку захворювань, травм (поранень, контузій, каліцтв);
- медична документація (оригінали виписок з амбулаторної карти ф.025/о, виписок з історії хвороби стаціонарного хворого ф.027/о, результатів лабораторних, інструментальних, променевих обстежень, консультативних висновків профільних обласних спеціалістів тощо);
- заява у довільній формі про присутність під час очного, виїзного за місцем перебування/лікування особи або з використанням методів і засобів телемедицини (телевідеоконсультування) розгляду експертною командою лікаря, який направив, та/або уповноваженого представника. Документ, що підтверджує повноваження такого уповноваженого представника.

КОЛИ МОЖЕ ЗНАДОБИТИСЯ ЕКОПФО

Якщо поранення, травма чи захворювання військовослужбовця призвели до значних порушень функцій організму, його можуть направити на ЕКОПФО для визначення групи інвалідності (якщо є незворотні порушення здоров'я) або % втрати працездатності.

Якщо військовослужбовець перебуває у військовій частині, то він повинен звернутися з рапортом до безпосереднього командира для обстеження та направлення (Армія+), тобто отримати дозвіл на залишення військової частини для проходження оцінювання.

РОЗГЛЯД СПРАВИ ТА ОТРИМАННЯ РІШЕННЯ

- Подання документів. Пакет медичних документів разом із направленням на ЕКОПФО надходить до комісії
- Оцінювання стану здоров'я. ЕКОПФО здійснює експертне оцінювання, за результатами якого ухвалює рішення щодо встановлення групи інвалідності (для військовослужбовців, які мають стійкі порушення здоров'я) або ступеня втрати працездатності
- Отримання витягу з рішення ЕКОПФО. Усі матеріали фіксуються в електронній системі, де формується рішення ЕКОПФО. Військовослужбовець

одержує це рішення в електронному вигляді (через email) або рекомендованим листом.

НАСЛІДКИ ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ

Військовослужбовець, якому встановлено групу інвалідності, має право:

- Звільнитися зі служби за інвалідністю. Для цього потрібно подати відповідний рапорт до своєї військової частини
- Продовжити службу (за бажанням). Можлива військова служба з урахуванням індивідуальних обмежень, визначених станом здоров'я
- Якщо встановлено ступінь втрати працездатності (без визначення групи інвалідності), військовослужбовець зазвичай продовжує служити або може бути визнаний непридатним/ придатним до служби в частинах забезпечення..., залежно від висновку ВЛК.

РОЛЬ СЛУЖБИ СУПРОВОДУ

- Інформування — надати військовослужбовцю або його родині (за потреби) алгоритм проходження ЕКОПФО
- Супровід — допомогти у вирішенні питань щодо необхідних документів
- Контроль — стежити за вчасним отриманням рішення, за потреби скеровувати до надавачів правової допомоги
- Координація — у разі встановлення інвалідності та звільнення має надати військовому інформацію про соціальний захист і підтримку, якими він може скористатись у цивільних органах.

ВИПЛАТИ ПІСЛЯ ЕКОПФО

Якщо у військовослужбовця є встановлена інвалідність, отримана внаслідок поранення (контузії, травми, каліцтва), пов'язаного із захистом Батьківщини, він має право на матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань у розмірі одного місячного грошового забезпечення. Таку виплату можна отримувати в подальшому за кожен рік перебування на військовій службі, якщо інвалідність на кілька років чи безстрокова.

Після ЕКОПФО можна розраховувати на одноразову грошову допомогу у зв'язку з встановленою інвалідністю або відсотком втрати працездатності. Порядок виплати ОГД регулює Постанова КМУ №975 та Постанова КМУ №336.

Право на **одноразову грошову допомогу у разі встановлення інвалідності** мають військовослужбовці, а також особи, звільнені з військової служби, які отримали поранення, травму, контузію, каліцтво або захворювання, пов'язані з виконанням обов'язків військової служби/ захистом Батьківщини або з проходженням військової служби.

Важливо для звільнених зі служби: якщо групу інвалідності встановили після поранення чи захворювання, яке пов'язане з проходженням служби,

але не того, що було в період проходження служби, то виплата здійснюється, якщо інвалідність встановили не пізніше трьох місяців після звільнення.

Мають право на ОГД у разі встановлення часткової втрати працездатності:

- військовослужбовці, які отримали поранення, травму, контузію, каліцтво або захворювання, які пов'язані з виконанням обов'язків військової служби/ захистом Батьківщини;
- особи, звільнені з військової служби, за умови, що часткову втрату працездатності у зв'язку з виконанням обов'язків військової служби/ захистом Батьківщини, встановлено не пізніше 1 року після звільнення зі служби.

Якщо втрата працездатності без встановлення інвалідності пов'язана лише з проходженням військової служби (без прямого зв'язку з виконанням обов'язків чи захистом Батьківщини), виплата ОГД не передбачена.

Від чого залежить розмір ОГД:

- від встановлення групи інвалідності або ж втрати працездатності;
- від розміру прожиткового мінімуму, встановленого станом на 1 січня року, в якому вперше встановлена інвалідність або втрата працездатності;
- від причинного зв'язку.

Призначення та виплати одноразової грошової допомоги не здійснюється, якщо інвалідність чи часткова втрата працездатності військовослужбовця стали наслідком:

- вчинення ним кримінального чи адміністративного правопорушення;
- перебування в стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння;
- умисного самоушкодження.

ДОКУМЕНТИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ОГД:

- заява про виплату;
- згода на обробку персональних даних;
- копія військового квитка (для іноземців);
- завірені (печаткою військової частини або нотаріально) копії:
- довідки МСЕК або витягу з рішення ЕКОПФО про встановлену інвалідність або ступінь втрати працездатності (а також про первинно встановлену інвалідність у разі переогляду);
- постанови медичної військово-лікарської комісії щодо встановлення причинного зв'язку поранення (контузії, травми, каліцтва) чи захворювання;
- довідки про обставини поранення (контузії, травми або каліцтва);
- паспорту або документа, що посвідчує особу;
- реєстраційного номера облікової картки платника податків.

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ОДНОРАЗОВОЇ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ

Заяву з документами для виплати ОГД військовослужбовці НГУ, як чинні, так і звільнені подають до військової частини за місцем служби.

РОЗМІР ОГД

Формула вираховується так: ОГД = кратність × прожитковий мінімум для працездатних осіб на 1 січня року, у якому встановлено інвалідність. Кратність залежить від двох речей: групи інвалідності та причинного зв'язку, який визначає ВЛК.

Виконання обов'язків військової служби/ захист Батьківщини	**Проходження служби (захворювання або нещасний випадок, не пов'язані безпосередньо з бойовими діями)**	**Часткова втрата працездатності, пов'язана з виконанням обов'язків військової служби чи захистом Батьківщини**
I група — 400-кратний прожитковий мінімум II група — 300 III група — 250	I група — 120-кратний прожитковий мінімум II група — 90 III група — 70	% втрати × 70-кратний прожитковий мінімум

Приміром, у 2026 році ці суми такі:

Виконання обов'язків військової служби/ захист Батьківщини	**Проходження служби (захворювання або нещасний випадок, не пов'язані безпосередньо з бойовими діями)**	**Часткова втрата працездатності, пов'язана з виконанням обов'язків військової служби чи захистом Батьківщини**
I група — 1 331 200 грн II група — 998 400 грн III група — 832 000 грн	I група — 399 360 грн II група — 299 520 грн III група — 232 960 грн	Приклад: 15% × 70 × 3 328 = 34 944 грн

Повторна виплата ОГД відбувається:

- У разі зміни групи інвалідності або її причинного зв'язку, що дає право на отримання одноразової грошової допомоги в більшому розмірі, надалі призначається доплата з урахуванням раніше виплачених сум.
- У разі встановлення більшого ступеня втрати працездатності чи зміни його причинного зв'язку, що дає право на отримання одноразової грошової допомоги в більшому розмірі, виплата допомоги здійснюється з урахуванням раніше виплачених сум (крім випадків поранення, травми, контузії, каліцтва, отриманих у різний період часу, за якими виплата допомоги здійснюється окремо, без урахування раніше виплачених сум).

ТЕРМІНИ ОТРИМАННЯ ОГД

Здебільшого виплата відбувається протягом чотирьох місяців з дати подання документів. Терміни можуть збільшитися через додаткове опрацювання документів.

Детальніше у «Правовому навігаторі» від «Принципу» в розділі «Встановлення групи інвалідності».

5. Звільнення зі служби за станом здоров'я

Підстави для звільнення:

- непридатність чи тимчасова непридатність до проходження військової служби за висновком М(ВЛ)К;
- наявність інвалідності за рішенням ЕКОПФО чи МСЕК.

Оцінка придатності до служби та повсякденного стану функціонування особи — це різні процедури (військова та цивільна) зі своїми правилами, на підставі різних критеріїв і можуть мати різні результати. Наприклад, особу з ІІІ групою інвалідності можуть визнати придатною до служби. Однак будь-яка група інвалідності дає підстави для звільнення зі служби, навіть якщо М(ВЛ)К визнає особу придатною.

На відміну від системи МОУ, військовослужбовці системи НГУ не мають можливості звільнитися дистанційно, у разі отримання висновку М(ВЛ)К про непридатність чи тимчасову непридатність.

Це означає, що їм потрібно повертатися в частину, аби здавати майно, посаду та отримати наказ про виключення зі списків особового складу військової частини.

На практиці, якщо такий військовослужбовець після отримання висновку не може вільно пересуватися, має значні фізичні обмеження, командування може йому допомогти вирішити це питання без прибуття до військової частини. Але це скоріше виняток, а не правило.

ПІДСТАВА ДЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ

- Висновок М(ВЛ)К про непридатність до військової служби. За постановою «Непридатний» звільнення має бути реалізоване негайно
- Висновок М(ВЛ)К про тимчасову непридатність на 6-12 місяців та бажання військовослужбовця звільнитися до завершення строку (шляхом подання рапорту)
- Витяг з рішення ЕКОПФО про встановлену групу інвалідності або довідка до акту огляду МСЕК

ОСНОВНІ КРОКИ

1. Рапорт на звільнення у зв'язку з непридатністю. Військовослужбовець подає рапорт на ім'я командира, додаючи висновок М(ВЛ)К (свідоцтво про хворобу)

2. Формування пакета документів. До пакета входять: рапорт на звільнення, свідоцтво про хворобу, інші документи (наприклад, виписний епікриз, обхідний лист тощо)

3. Підготовка наказу про звільнення. Наказ видає командир військової частини на підставі поданого рапорту та висновку М(ВЛ)К. Після цього готується наказ по стройовій частині про виключення зі списків особового складу

4. Оформлення обхідного листа та здача майна. Військовослужбовець перед звільненням має здати зброю, речове майно та інші цінності (обхідний лист). Фінансова частина і речова служба оформлюють грошовий і речовий атестати.

5. Остаточні розрахунки та виплати. Фінансова служба здійснює остаточні розрахунки, зокрема нарахування невиплаченої винагороди та належного грошового забезпечення.

(НЕ) ПРОДОВЖЕННЯ СЛУЖБИ

Військовослужбовці, які за висновком М(ВЛ)К є непридатними, мають право продовжити службу, однак лише за контрактом. Під час мобілізації та дії правового режиму воєнного стану Переліки посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями, які визнані медичними військово-лікарськими комісіями непридатними за станом здоров'я до військової служби, не застосовуються. Призначення на посади таких військовослужбовців здійснюється за клопотанням командира (керівника) посадовими особами відповідно до номенклатури посад для призначення військовослужбовців.

Особи з інвалідністю не звільняються з війська одразу після отримання такого статусу як непридатні. Після отримання інвалідності (не відсотка втрати працездатності) поранений може ухвалити рішення звільнитися зі служби в будь-який момент. Тобто ця підстава для звільнення діє лише за бажання військовослужбовця, а не в обов'язковому порядку.

Також звертаємо увагу щодо **оформлення відстрочки після звільнення за станом здоров'я:**

- непридатний — відбувається виключення з військового обліку, тому оформлювати відстрочку не потрібно;
- непридатний на 6-12 місяців — після звільнення потрібно оформити відстрочку на період дії цього висновку М(ВЛ)К;
- інвалідність — після звільнення потрібно оформити відстрочку на той час, коли встановлена інвалідність (до переогляду або безстроково).

Виплати після звільнення зі служби:

- грошове забезпечення;

• грошова компенсація вартості за неотримане речове майно (на практиці мобілізованим виплачується тільки на підставі рішення суду);

• одноразова грошова допомога мобілізованим (4% місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний місяць служби);

• грошова компенсація за невикористану щорічну та додаткові відпустки;

• одноразова грошова допомога (50% місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби при звільненні за станом здоров'я);

• грошова допомога для оздоровлення;

• матеріальна допомога для розв'язання соціально-побутових питань

Детальніше про ці виплати у «Правовому навігаторі» від «Принципу» в розділі «Види грошових виплат».

6. Алгоритм дій служби супроводу військової частини в разі поранення військовослужбовця

1. Щоденне отримання інформації від медичної служби військової частини про поранення військовослужбовця: а саме отримання копії первинної медичної картки форми 001/о, або в іншому форматі, який містить необхідну інформацію про бійця, тип його поранення тощо

2. Внесення інформації про пораненого до функціональної підсистеми «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» єдиної інформаційної системи МВС (ФП СПЗ) здійснюється в день отримання відповідної інформації, але не пізніше 48 годин з моменту її отримання

3. Отримання актуального контакту пораненого в службі персоналу військової частини (підрозділі)

4. Перша комунікація з пораненим військовослужбовцем (уточнення місця його перебування, стану, потреб тощо), щомісячна комунікація (уточнення його стану та потреб). Якщо не вдається зв'язатися з пораненим військовослужбовцем, фахівець служби супроводу військової частини контактує з фахівцем служби супроводу в закладі охорони здоров'я для допомоги.

Отримання контактів родини у службі персоналу військової частини (підрозділі) та повідомлення родині про обставини поранення, місце перебування пораненого у випадку, якщо поранений військовослужбовець без свідомості

5. Контроль за внесенням стройовою частиною військової частини відомостей про пораненого до наказу командира військової частини про поранення

Здійснення контролю за формуванням медичною службою військової частини довідки про обставини поранення (травми, контузії, каліцтва)

6. Контроль відновлення у разі потреби особистих, військово-облікових документів пораненого

7. Організація контролю за перебуванням пораненого у лікувальному закладі, за потреби — отримання довідки про лікування, яка видається закладом охорони здоров'я

8. Щомісячний контроль за внесенням до рапорту командира підрозділу на виплату додаткової винагороди військовослужбовця, який у зв'язку з пораненням перебуває на стаціонарному лікуванні

9. За потреби інформувати про можливість та алгоритм дій для лікування за кордоном

10. Інформування та контроль проходження М(ВЛ)К (4 та 12 міс), організація взаємодії з фахівцем служби супроводу в закладі охорони здоров'я, якщо військовослужбовець без свідомості

11. За потреби контроль за дистанційним М(ВЛ)К за кордоном

12. Інформування пораненого про порядок проходження ЕКОПФО та оформлення ОГД

13. За потреби інформувати про реабілітаційні центри та протезування, допоміжні засоби реабілітації

14. Інформування пораненого військовослужбовця про порядок звільнення з військової служби за наявності підстав

15. Інформування пораненого військовослужбовця про соціальний захист і підтримку ветеранів

7. Основні НПА сценарію

Номер	Назва	Суть
Закон України	Про Національну гвардію України	Визначає правові засади організації та порядку діяльності Національної гвардії України, її загальну структуру, функції та повноваження.
Закон України	Про військовий обов'язок і військову службу	Встановлює підстави і порядок для звільнення з військової служби
Закон України	Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей	Визначає основні засади державної політики у сфері соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, а також осіб звільнених з військової служби
Закон України	Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту	Визначає правовий статус ветеранів війни та перелік пільг, якими вони можуть користуватися
Закон України	Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію	Встановлює правові основи мобілізаційної підготовки та мобілізації в Україні
Указ Президента України	Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України	Визначається порядок проходження громадянами України та регулюються питання, пов'язані з виконанням громадянами військового обов'язку в запасі
Постанова КМУ № 411	Про забезпечення організації направлення осіб із складових сил оборони та сил безпеки, постраждалих у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на лікування за кордон	Врегульовує направлення та лікування за кордоном
Постанова КМУ № 704	Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб	Правова основа для виплати матеріальної допомоги та оздоровчих

Номер	Назва	Суть
Постанова КМУ № 168	Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану	Закріплює правила та вимоги до виплати додаткової винагороди
Постанова КМУ № 975	Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, призваних на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві	Щодо виплати ОГД у зв'язку з інвалідністю чи втратою працездатності
Постанова КМУ № 1306	Деякі питання забезпечення допоміжними засобами реабілітації	Регулює процес отримання ДЗР
Постанова КМУ № 321	Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, їх переліку	Закріплює форму висновку ВЛК про необхідність забезпечення протезним виробом
Постанова КМУ № 178	Про затвердження Порядку виплати військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Державної прикордонної служби, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації і Управління державної охорони грошової компенсації вартості за неотримане речове майно	Визначає механізм виплати грошової компенсації вартості за неотримане речове майно

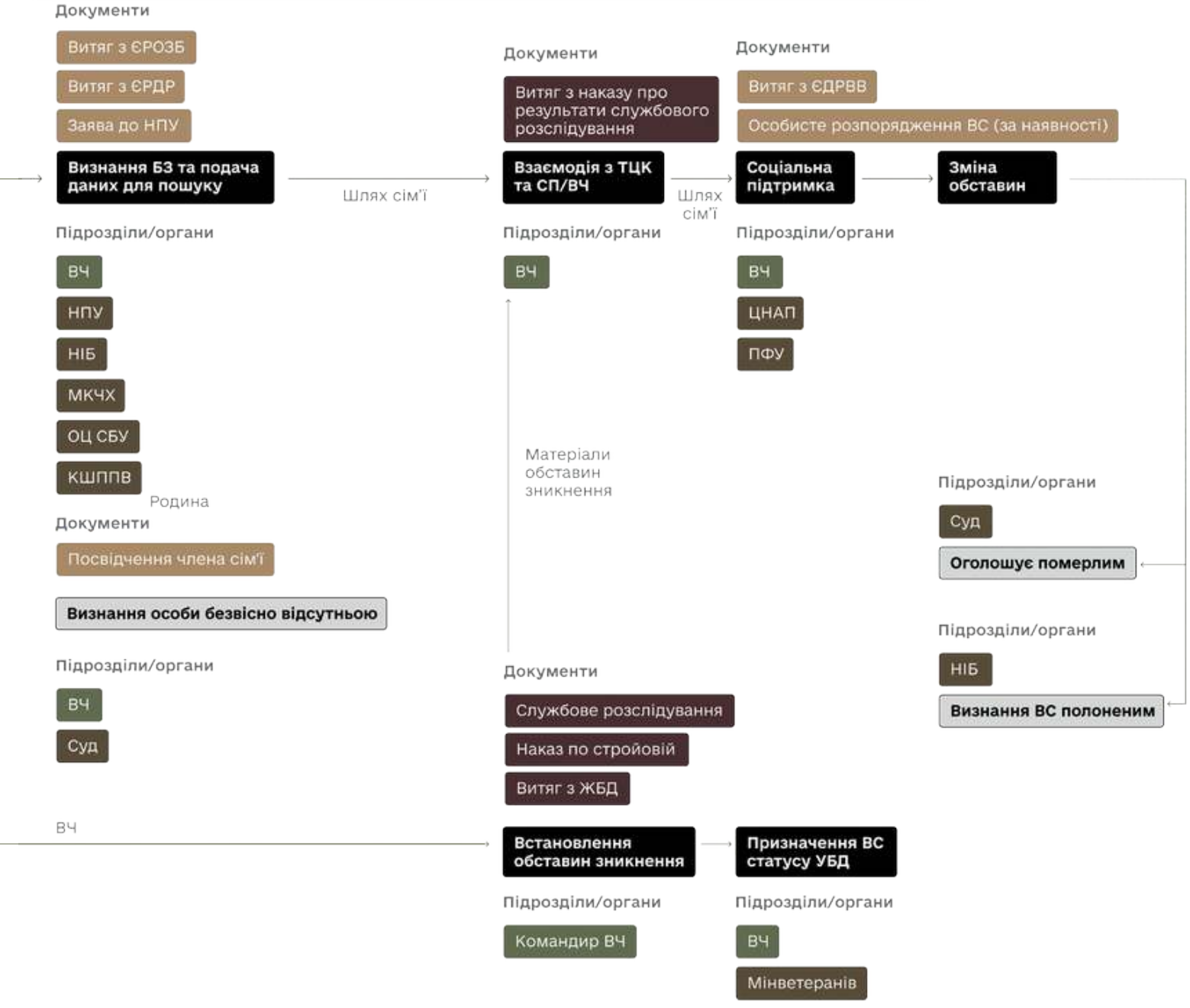
Номер	Назва	Суть
Постанова КМУ № 948	Деякі питання впровадження діяльності служб супроводу військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей	Визначає організацію діяльності служб супроводу військовослужбовців
Постанова КМУ № 1338	Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи	Встановлює процедуру ОПФО
Постанова КМУ № 270	Деякі питання проведення військово-лікарської експертизи	Закріплює прийняття комісіями постанов у формулюваннях передбачених наказом 402 МОУ
Розпорядження КМУ № 89-р	Деякі питання ведення первинної облікової документації під час надання тактичної догоспітальної допомоги та медичної допомоги на догоспітальному етапі	Регулює використання ПМК 001/о, затвердженої Наказом МОУ № 879
Наказ МОУ № 879	Про затвердження форм первинної облікової документації, що використовуються під час надання тактичної догоспітальної допомоги та медичної допомоги на догоспітальному етапі під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням	Запровадження Первинної медичної картки (ПМК) замість форми 100, можливість її заповнення та подачі в електронному вигляді
Наказ МВС № 285	Положення про діяльність медичної (військово-лікарської) комісії МВС	Закріплює процедуру проходження М(ВЛ)К для НГУ
Наказ МВС № 159	Про затвердження Переліку посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями, які визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби	Закріплює можливість непридатних проходити службу
Наказ МВС № 200	Про затвердження Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення та одноразової грошової допомоги при звільненні військовослужбовцям Національної гвардії України та іншим особам	Визначає порядок виплати грошового забезпечення та одноразової грошової допомоги при звільненні

Номер	Назва	Суть
Наказ МВС № 760	Про затвердження Інструкції про організацію роботи з оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» та з інших соціальних питань	Визначає організацію роботи з оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій та оформлення, обліку та видачі посвідчень учасника бойових дій
Наказ МВС № 895	Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ	Визначає структуру та порядок роботи ФП СПЗ
Наказ МВС № 750	Про затвердження Положення про служби супроводу військовослужбовців Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей	Визначає специфіку діяльності, завдання та функції служб супроводу в НГУ
Наказ МОЗ № 574	Про затвердження Критеріїв направлення громадян України для лікування за кордон на період дії воєнного стану та визначення закладів охорони здоров'я, які здійснюють координацію направлення громадян України для лікування за кордон на період дії воєнного стану	Ці критерії визначають категорії пацієнтів, медична та реабілітаційна допомога яким може надаватися за кордоном
Наказ МВС № 384	Про затвердження Інструкції про організацію реабілітації та санаторно-курортного лікування в закладах охорони здоров'я Національної гвардії України	Визначає порядок організації проведення реабілітації та здійснення санаторно-курортного лікування в ЗОЗ НГУ
Наказ МОЗ № 370	Про затвердження Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості	Містить визначення ступеня тяжкості травм

Супровід при зникненні безвісти

6. Ведення обліку про КП в електронній системі служб супроводу МВС
7. Контроль направлення витягу з наказу про обставини зникнення безвісти до ТЦК та СП, НПУ
8. Контроль надання статусу УБД
9. Контроль за виплатою ГЗ
10. При зміні статусу зниклого безвісти (полон, загибель, безвісно відсутній) внести зміни до електронної системи служби супроводу МВС (ФП СПЗ)
11. Контроль видачі наказу на зміну статусу військовослужбовця
12. За потреби: поглиблений супровід сім'ї
13. За потреби сприяти обміну даними з НІБ, КШППВ, СБУ, МВС

1. Бій та зникнення безвісти військового

Персональний облік особового складу, який вибув зі строю через загибель (смерть), поранення, хворобу та з інших причин, у підрозділах військових частин НГУ ведеться з урахуванням військового підрозділу (у взводі, роті, батальйоні тощо).

На практиці алгоритм дій виглядає так: командир готує рапорт про зникнення військовослужбовця → на підставі рапорту формується позатермінове донесення → донесення передають на корпус, а корпус — до ГУ НГУ → розробляється наказ про проведення службового розслідування для того, щоб з'ясувати обставини зникнення.

Сповіщення родинам зниклих безвісти готується одразу після надходження донесення. Службове розслідування не є підставою для відтермінування сповіщення родини.

Військовослужбовці, які зникли безвісти, належать до бойових безповоротних втрат особового складу. Персональний облік таких осіб у штабі військової частини ведеться по іменних списках безповоротних втрат, які складають на підставі наказів по стройовій частині у трьох примірниках: два примірники подаються до вищого кадрового органу, а третій зберігається у справі обліку безповоротних втрат військової частини.

Відповідно до чинного законодавства, виключення військовослужбовця, який зник безвісти зі списків особового складу відбувається після ретельного розшуку та з'ясування обставин зникнення, але не пізніше п'ятнадцяти діб з дня зникнення. На практиці зниклих безвісти зі списків особового складу не виключають. Таких військовослужбовців виводять в розпорядження командира, а грошове забезпечення продовжує нараховуватися. Якщо родина не звернулася, кошти надходять на депозитний рахунок в органах Казначейства. У такому випадку виключення відбувається лише тоді, коли підтверджено загибель або є рішення суду щодо оголошення особи померлою.

Якщо військовослужбовець повернувся або встановлений факт його перебування на лікуванні, ці дані в той самий день оголошуються в наказі по стройовій частині і доповідаються вищому штабу, а також відбувається сповіщення ТЦК та СП, до якого відправлено повідомлення.

2. Сповіщення родини

Інструкція з організації обліку особового складу Національної гвардії України не встановлює окремого порядку сповіщення сімей (близьких родичів) про зникнення безвісти військовослужбовця.

Окремо врегульований лише порядок сповіщення у випадку загибелі (смерті) військовослужбовця. На практиці інформування родин про зникнення безвісти відбувається за аналогічним алгоритмом:

- Повідомлення ТЦК та СП. Командир військової частини у день встановлення зникнення безвісти військовослужбовця зобов'язаний повідомити телеграмою або телефоном начальника ТЦК та СП за місцем проживання сім'ї військовослужбовця про дату зникнення безвісти
- Оформлення та направлення офіційного сповіщення. На підставі донесення до військової частини на кожного зниклого безвісти військовослужбовця складається сповіщення, яке направляється до ТЦК та СП за місцем проживання сім'ї

Детальніший алгоритм сповіщення родини військовослужбовців описаний у сценарії щодо загибелі (смерті) військовослужбовця.

3. Повернення особистих та цінних речей

На практиці повернення особистих і цінних речей також здійснюється за алгоритмом, нормативно передбаченим для випадків загибелі (смерті) військовослужбовця.

На всі власні речі, цінності та особисті документи складається акт у двох примірниках. Акт підписує комісія, призначена письмовим наказом по військовій частині, та затверджує командир військової частини.

Щодо строку відправлення, то речі мають бути відправлені не пізніше наступного дня після видання наказу по стройовій частині.

Якщо місце проживання сім'ї зниклого безвісти невідоме, усі речі, цінності та документи пересилаються до ТЦК та СП за місцем призову або прийняття військовослужбовця на військову службу.

Власні речі й цінності перед відправленням ретельно перевіряються за першим примірником акта, упаковуються разом із цим примірником та опечатуються сургучевою печаткою за умовною назвою військової частини.

Речі направляються сім'ї або близьким родичам, дані про яких зазначені у книгах алфавітного обліку особового складу.

Водночас у день відправлення власних речей і цінностей сім'ї або близьким родичам надсилається сповіщення на власні речі безвісти зниклого, згідно з додатком 33 Наказу МВС № 73. Сповіщення на власні речі складає начальник речової служби військової частини та підписує командир військової частини.

4. Запити громадян щодо розшуку

Запити громадян щодо розшуку військовослужбовців мають бути облікові, розглянуті та проконтрольовані щодо своєчасного виконання відповідно до законодавства України. Командири військових частин, посадові особи кадрових органів та органів обліку особового складу зобов'язані у разі втрати зв'язку інформувати членів сімей і родичів військовослужбовця про заходи, що вживаються для встановлення місця його перебування.

5. Визнання безвісти зниклим та подача даних для пошуку

Алгоритм дій:

1. Рідні звертаються до органів Національної поліції за місцем проживання щодо відкриття кримінального провадження за фактом зникнення безвісти військового та подальшого його розшуку. Також заяву можуть подати: представники військового формування, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання або будь-яка інша особа, якій стало відомо про зникнення. Після 24 годин з моменту подання заяви вони отримують витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань. Також близькі родичі за кровною спорідненістю здають зразки ДНК

2. Рідні звертаються до Міжнародного комітету Червоного Хреста — є можливість зробити онлайн-заяву щодо факту зникнення безвісти військового. МКЧХ може робити запити до органів влади рф щодо доступу до місць утримання військовополонених з метою моніторингу умов утримання та підтвердження тих, хто утримується в полоні. Підтвердження статусу військовополоненого від МКЧХ є офіційним підтвердженням перебування військового в полоні

3. Рідні звертаються до Національного інформаційного бюро (НІБ) через гарячу лінію (номер цілодобової гарячої лінії: 1648) або веб сайт (форма доступна за посиланням). Саме дані обліку НІБ передаються до рф для підтвердження тих, хто утримується в полоні рф. Підтвердження статусу військовополоненого НІБ також є офіційним підтвердженням перебування в полоні

4. Рідні мають зареєструвати особистий кабінет захисника через сайт Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими. Після реєстрації вони можуть відстежувати статус зниклої особи та отримувати онлайн-консультації від фахівців Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими

5. Рідні звертаються до Об'єднаного центру з координації пошуку та звільнення незаконно позбавлених волі осіб внаслідок агресії проти України (СБУ) листом на електронну пошту united_center@ssu.gov.ua/через повідомлення в месенджери або на гарячі лінії (найменш ефективний варіант з перелічених) із зазначенням основних даних щодо зниклого безвісти військовослужбовця — ПІБ, дата народження, місце та дата зникнення, посада та підрозділ, особливі прикмети

6. Рідні мають подати звернення через Єдине вікно для громадян МВС або до Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин щодо отримання витягу з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин

6. Складання особистого розпорядження

Військовослужбовець має право заздалегідь визначити осіб, яким у разі його зникнення безвісти/потрапляння до полону виплачуватиметься грошове забезпечення.

Військовослужбовець:

1. Складає особисте розпорядження письмово в довільній формі

У особистому розпорядженні військовослужбовцю необхідно зазначити військове звання, прізвище, ім'я та по батькові за наявності, дату народження, адресу зареєстрованого або задекларованого місця проживання чи перебування та реєстраційний номер облікової картки платника податків військовослужбовця.

Військовослужбовець також самостійно визначає особу або декількох осіб, які матимуть право на відповідні виплати, а також розмір частки кожної з них у відсотках. Щодо кожного одержувача необхідно зазначити прізвище, ім'я та по батькові за наявності, дату народження, адресу зареєстрованого або задекларованого місця проживання чи перебування, реєстраційний номер облікової картки платника податків, номер телефону та адресу електронної пошти. Це потрібно для оперативного розшуку осіб, яким мають здійснюватися відповідні виплати.

2. Підписує особисте розпорядження

Особисте розпорядження має бути особисто підписане військовослужбовцем. Справжність підпису засвідчує командир або керівник відповідного підрозділу, органу служби чи військового формування або нотаріусом.

3. Передає особисте розпорядження

Якщо справжність підпису засвідчив командир або керівник, оригінал особистого розпорядження передають військовому в день такого засвідчення.

Якщо справжність підпису засвідчено нотаріусом, оригінал необхідно передати командиру або керівнику відповідного підрозділу протягом 30 днів із дня засвідчення підпису.

Про передачу оригіналу робиться відповідний запис на копії особистого розпорядження, яка залишається у військовослужбовця.

Військовослужбовець має право в будь-який час скасувати особисте розпорядження або скласти нове, яке скасовує дію попереднього.

Для скасування розпорядження військовослужбовець подає командиру військової частини або керівнику відповідного підрозділу рапорт, а для його заміни — нове особисте розпорядження, оформлене відповідно до встановлених вимог.

Командир або керівник відповідного підрозділу:

1. Передає оригінал до служби діловодства або канцелярії. Опісля особисте розпорядження реєструється в журналі, що ведеться у паперовій або, за технічної можливості, електронній формі, та долучається до відповідних матеріалів особової справи військовослужбовця

2. У випадку отримання рапорту щодо зміни особистого розпорядження — протягом п'яти робочих днів забезпечує вилучення попереднього документа з особової справи, долучення нового документа за наявності та повернення попереднього оригіналу військовослужбовцю. Скасоване особисте розпорядження повертається військовослужбовцю рекомендованим листом або передається особисто відповідальною посадовою особою

7. Оформлення соціальної підтримки

ПОРЯДОК ВИПЛАТИ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ, ЯКІ ЗНИКЛИ БЕЗВІСТИ

Виплати призначаються особам, яких військовослужбовець завчасно вказав у своєму особистому розпорядженні. Якщо він не склав особисте розпорядження, то застосовується загальний порядок.

Виплати не здійснюються, якщо військовослужбовець добровільно здався в полон, самовільно залишив військову частину або в разі його дезертирства.

За відсутності заяви, частка таких осіб буде депонуватися (зберігатися на рахунку).

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ТА КУДИ ПОТРІБНО ПОДАТИ ДЛЯ ВИПЛАТИ

Після того, як військовослужбовця наказом командира частини оголошено захопленим у полон або зниклим безвісти, документи слід подати до в/ч.

Необхідні документи:

1. Заява;

2. Копія паспорта або тимчасового посвідчення громадянина України (для іноземця — копія паспортного документа або документу, що посвідчує особу без громадянства);

3. Копія картки платника податків РНОКПП;

4. Довідка з банку з реквізитами рахунку в форматі IBAN;

5. Копії документів, що підтверджують родинні зв'язки:

- для дружини/чоловіка — свідоцтво про шлюб або копія витягу з ДРАЦСу про державну реєстрацію шлюбу;
- для дитини — свідоцтво про народження або копія витягу з ДРАЦСу про державну реєстрацію народження;
- для батьків — свідоцтво про народження військовослужбовця або копія витягу з ДРАЦСу про державну реєстрацію народження (у разі позбавлення батьківських прав — рішення суду про поновлення таких прав);
- призначення особи опікуном, піклувальником малолітньої (неповнолітньої) дитини військовослужбовця, усиновлення такої дитини, — для виплати грошового забезпечення законним представникам на малолітніх (неповнолітніх) дітей військовослужбовців або дітей військовослужбовців з числа осіб з інвалідністю з дитинства (незалежно від віку);
- призначення військовослужбовця опікуном, піклувальником повнолітніх дітей, рідних братів (сестер) чи їх усиновлення, — для виплати грошового забезпечення повнолітнім дітям військовослужбовців, їх рідним братам (сестрам), законними представниками яких є військовослужбовці;
- встановлення інвалідності, — для виплати грошового забезпечення дітям військовослужбовців з числа осіб з інвалідністю з дитинства (незалежно від віку) або їх законним представникам;
- копія свідоцтва про смерть особи, яка має право на отримання грошового забезпечення (за наявності), — для перерахунку частки виплати грошового забезпечення.

РОЗМІР ВИПЛАТ

Загальна сума виплати розраховується з суми щомісячного грошового забезпечення військового та інших видів виплат (щорічні виплати для вирішення соціально-побутових питань, на оздоровлення тощо), — після утримання аліментів та інших обов'язкових відрахувань, встановлених законом.

За наявності особистого розпорядження виплати отримує:

- особа, на користь якої складено особисте розпорядження — у розмірі зазначеної в такому розпорядженні частки.

У разі відсутності особистого розпорядження виплати отримують:

- особи першої черги — рівними частками від 50% загальної суми (решта 50% зберігаються (депонуються) за військовослужбовцем)

• особи другої черги — рівними частками від 20% загальної суми (решта 80% зберігаються (депонуються) за військовослужбовцем).

ПІЛЬГИ ДЛЯ ЧЛЕНІВ СІМЕЙ ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ ТА ПОЛІПШЕННЯ ЖИТЛОВИХ УМОВ

Пільга на оплату житлово-комунальних послуг: 50% знижка плати за користування житлом та плати за комунальні послуги у житлових будинках усіх форм власності в межах встановлених норм, передбачених законодавством. Зазначена пільга надається при оформленні посвідчення члена сім'ї зниклого безвісти. У разі якщо ця пільга оформляється за статусом УБД, то більший відсоток знижки — 75%.

У позачерговому порядку в разі потреби поліпшення житлових умов надаються жилі приміщення сім'ям військовослужбовців, за місцем їх перебування на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

ОСВІТА ДІТЕЙ

Дітям зниклих безвісти військовослужбовців доступне переведення з контрактної форми на бюджетну форму освіти (за державним або регіональним замовленням) у закладах вищої та фахової передвищої освіти на здобуття ступенів молодшого бакалавра, бакалавра та магістра в межах наявних вакантних місць.

Також доступні такі пільги: компенсація вартості навчання для осіб, що навчаються за контрактом, перевага у наданні пільгового довгострокового кредитування для здобуття професійної, фахової передвищої та вищої освіти, соціальна стипендія, безоплатне харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, безоплатне забезпечення підручниками, безоплатний доступ до мережі Інтернет, систем баз даних в закладах освіти, а також безоплатне або пільгове проживання у гуртожитках.

Особа, у якої один з батьків (усиновлювачів) визнаний судом безвісно відсутнім під час виконання ним обов'язків військової служби, протягом трьох років після здобуття загальної середньої освіти зараховується поза конкурсом за особистим вибором спеціальності до державних і комунальних вищих та професійно-технічних навчальних закладів України для навчання коштом державного і місцевих бюджетів.

ПІЛЬГА НА ПРОЇЗД

Батьки користуються правом безоплатного проїзду всіма видами міського пасажирського транспорту загального користування (крім таксі) у межах адміністративного району за місцем проживання, залізничного та водного транспорту приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів за наявності посвідчення встановленого зразка.

Мають право на 50% знижку у користуванні міжміським залізничним, повітряним, водним та автомобільним транспортом відповідно до закону.

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Оформити пенсію у зв'язку з втратою годувальника можуть:

- непрацездатні члени сім'ї, які були на утриманні зниклого
- його/її неповнолітні діти

Регулює це питання Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Підстава для оформлення цієї пенсії — витяг з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

8. Додаткові сценарії

8.1 ВИЗНАННЯ БЕЗВІСНО ВІДСУТНІМ

Згідно з нормами Цивільного кодексу України, особу можна визнати безвісно відсутньою, подавши заяву в рамках окремого провадження до загального суду. До суду можуть звернутися як родичі військового, так і військова частина. Відповідне рішення суду є підставою для виключення цього військового зі списків в/ч та припинення виплати грошового забезпечення його родичам.

8.2 ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОЛОНУ

За наявності інформації, що підтверджує перебування військового в полоні, статус зниклого безвісти змінюють на статус полоненого. Зміна статусу відбувається на підставі довідки з НІБ, що подають до військової частини. На практиці зміна статусу відбувається також після офіційних відповідей Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими та Об'єднаного центру Служби безпеки України. Частина після цього змінює статус та формує нове сповіщення.

8.3 ОГОЛОШЕННЯ ПОМЕРЛИМ

Після спливу термінів від моменту зникнення військового безвісти (за певних обставин та наявності доказів — не раніше шести місяців з моменту припинення бойових дій на тій території, яка входить до переліку територій, на яких припинилися можливості бойових дій, затвердженого відповідним наказом) члени сім'ї можуть звернутися за місцем проживання або за останнім відомим місцем проживання зниклого безвісти із заявою про оголошення судом особи померлою в рамках окремого провадження.

Набрання рішенням суду законної сили — підстава для отримання державного свідоцтва про смерть військового, виключення його з особового складу

частини, отримання родичами одноразової грошової допомоги (ОГД) у розмірі 15 млн грн. Наявність судового рішення про оголошення особи померлою не припиняє розшук військовослужбовця.

8.4. ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЗАГИБЕЛІ

За результатами роботи пошукових груп чи за результатами репатріаційних заходів щодо повернення тіл загиблих військовослужбовців зниклий безвісти військовий може бути ідентифікований через ДНК-експертизу чи інші методи дослідження неопізнаного тіла з метою ідентифікації. Остаточний висновок щодо наявності або відсутності ДНК-ідентичності надає експерт, а рішення про встановлення особи ухвалює слідчий. Далі отримання державного свідоцтва про смерть, виключенням військового з обліку частини, отриманням родичами ОГД у розмірі 15 млн грн тощо.

9. Алгоритм дій служби супроводу військової частини у випадку зникнення безвісти військовослужбовця

1. Отримання інформації про зникнення безвісти військовослужбовця
2. Внесення інформації про зниклого безвісти до функціональної підсистеми «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» єдиної інформаційної системи МВС (ФП СПЗ) здійснюється в день отримання відповідної інформації, але не пізніше 48 годин з моменту її отримання
3. Встановлення ТЦК та СП (в день отримання інформації) та перевірка факту направлення сповіщення від військової частини до ТЦК та СП
4. Контроль видачі наказу про службове розслідування
5. Встановлення першого контакту з сім'єю військовослужбовця (інформування про першочергові дії)
6. Контроль подання заяви про розшук осіб, зниклих безвісти за особливих обставин до територіальних органів Національної поліції України — протягом доби (ст. 18 Закону України № 2505 -VIII) з урахуванням того, що це право військової частини, а не обов'язок
7. Контроль направлення витягу з акту службового розслідування слідчому у випадку надходження відповідного запиту по справі безвісти зниклого військовослужбовця
8. Контроль надання статусу учасника бойових дій (служба персоналу військової частини)
9. Контроль виплати грошового забезпечення особам, вказаним в особистому розпорядженні, а у випадку відсутності особистого розпорядження — особам, які мають право на виплати за законом

10. У разі отримання інформації про зміну статусу зниклого безвісти військовослужбовця (полон, загиблий/померлий, безвісно відсутній) — внесення відповідних змін до бази даних служби супроводу (електронний журнал) в день отримання інформації

11. Контроль видачі наказу на зміну статусу обліку військовослужбовця

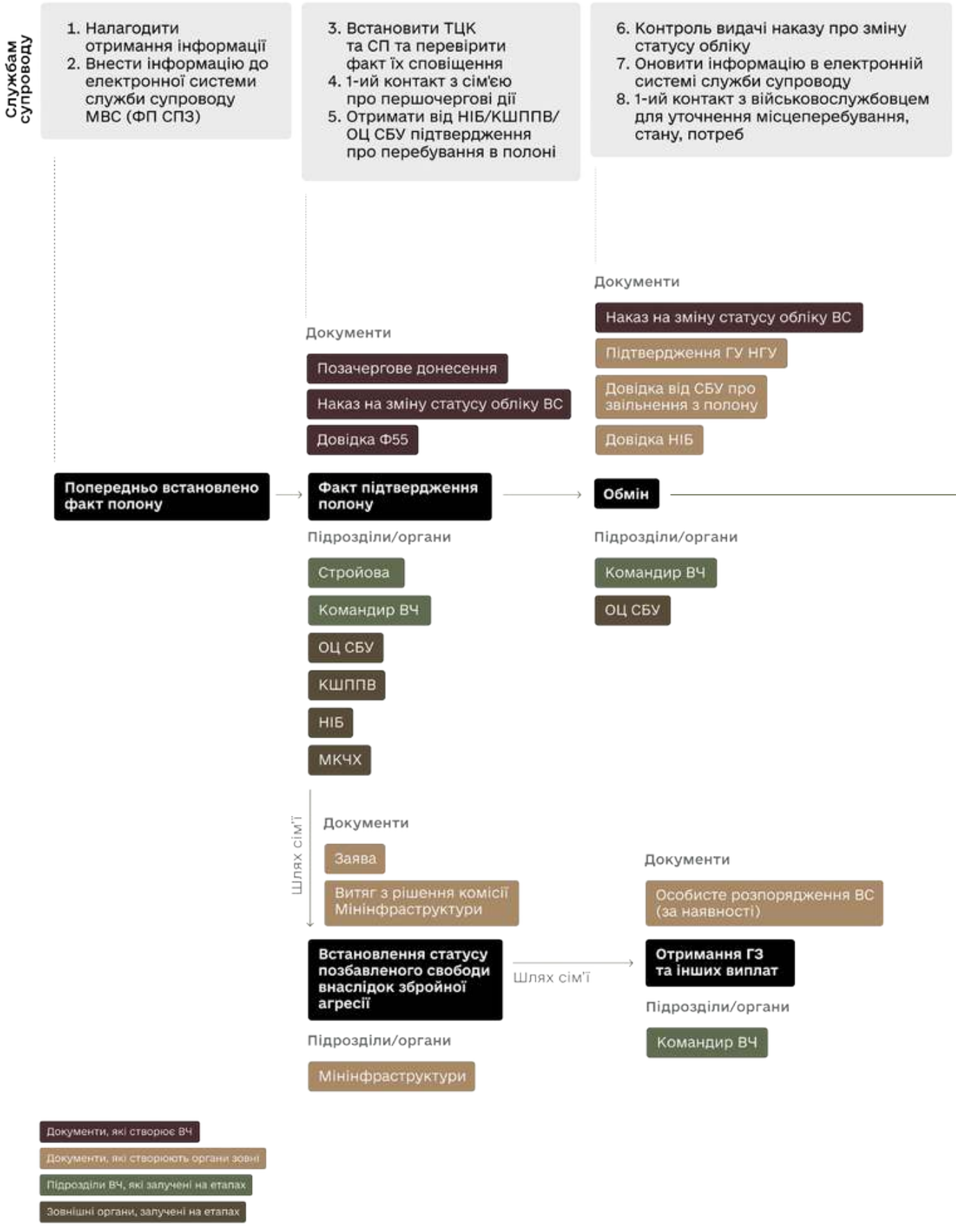
12. За потреби поглиблений супровід сім'ї (оформлення статусу, отримання пільг, отримання грошового забезпечення військовослужбовця)

13. За потреби сприяти обміну даними з НІБ, КШППВ, ОЦ СБУ, МВС

10. Основні НПА сценарію

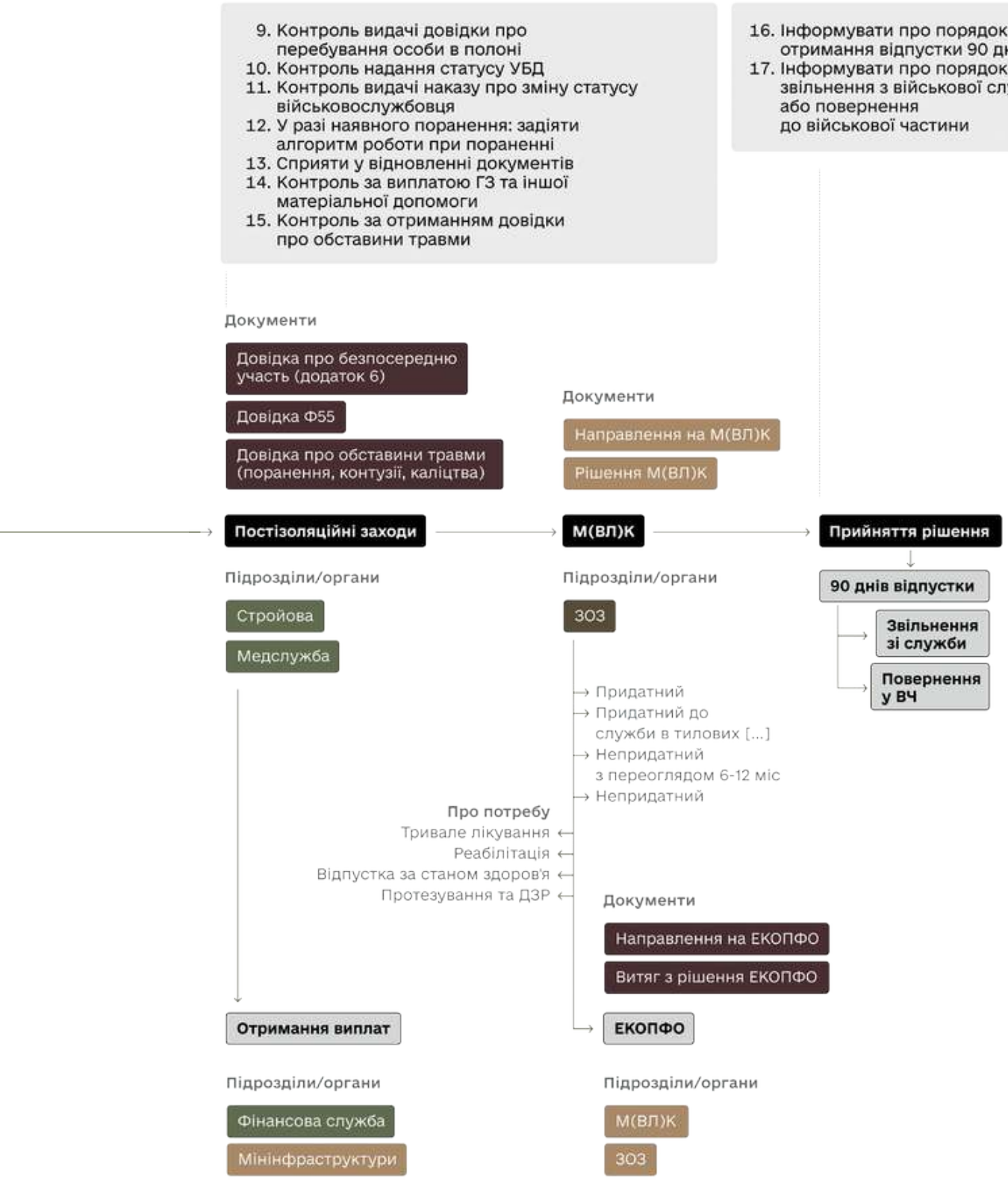
Номер	Назва	Суть
Закон України	Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин	Визначає перелік осіб та органів, які можуть звертатися до НПУ для відкриття кримінального провадження за фактом зникнення безвісти військового
Закон України	Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей	Передбачає право на виплати ГЗ для родини зниклого безвісти військового
Закон України	Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію	Передбачає право на відстрочку члену сім'ї військового, який зник безвісти
Закон України	Про військовий обов'язок і військову службу	Визначає однією з підстав для звільнення зі служби — зникнення безвісти близьких родичів військовослужбовця
Указ ПУ № 1153/2008 від 10.12.2008	Положення про проходження громадянами України військової служби у ЗСУ	Визначає порядок виведення у розпорядження військовослужбовця, який зник безвісти
Постанова КМУ № 550	Про затвердження Порядку та строків передачі військовослужбовцем оригіналу особистого розпорядження командиру військової частини, командиру/керівнику підрозділу органу (служби, військового формування) для зберігання в особовій справі	Регулює питання складання особистого розпорядження.
Постанова КМУ № 379	Про посвідчення членів сімей військовослужбовців, які загинули (померли) чи пропали безвісти під час проходження військової служби	Визначає порядок отримання посвідчення члена сім'ї зниклого безвісти військового
Постанова КМУ № 884	Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах [...]	Передбачає порядок подання заяви рідними військового та інших документів до в/ч, порядок розгляду та прийняття рішення щодо заяви
Наказ МВС № 73	Про затвердження Інструкції з організації обліку особового складу Національної гвардії України	Визначає організацію та порядок обліку незворотних втрат та сповіщення сімей.

Супровід у випадку полону

9. Контроль видачі довідки про перебування особи в полоні
10. Контроль надання статусу УБД
11. Контроль видачі наказу про зміну статусу військовослужбовця
12. У разі наявного поранення: задіяти алгоритм роботи при пораненні
13. Сприяти у відновленні документів
14. Контроль за виплатою ГЗ та іншої матеріальної допомоги
15. Контроль за отриманням довідки про обставини травми

16. Інформувати про порядок отримання відпустки 90 днів
17. Інформувати про порядок звільнення з військової служби або повернення до військової частини

1. Визнання полоненим та зміна статусу

Якщо військовослужбовець спершу був визнаним безвісти зниклим, військова частина змінює статус військового з безвісти зниклого на полоненого на підставі довідки (листа) з Національного інформаційного бюро.

Можуть братися до уваги інші докази (наприклад, моніторинг телеграм-каналів і виявлення інформації про в/с), тоді ініціюється службове розслідування (або доповнення до наявного, якщо на момент виявлення інформації воно вже в процесі), і змінюється статус. Потім військова частина може самостійно подати запит до НІБ, щоб уточнити інформацію.

Після отримання підтвердження перебування військового у полоні військова частина формує наказ по стройовій частині, яким змінює статус військового зі зниклого безвісти на військовополоненого, а також формує сповіщення, яке передають на ТЦК та СП.

Службове розслідування (якщо воно було ініційоване з боку військової частини) саме по собі не змінює статус особи на полоненого. Потрібне офіційне підтвердження уповноваженого органу.

Алгоритм сповіщення є аналогічним до того, який описаний у сценарії зникнення безвісти.

За запитом рідних через ТЦК та СП військова частина видає Довідку № 55. Вона потрібна родині для того, щоб підтвердити перебування військовослужбовця в полоні і статус, визначений Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей».

2. Виплати членам сім'ї

ЩОРІЧНА ГРОШОВА ДОПОМОГА У РОЗМІРІ 100 000 ГРИВЕНЬ

Допомога виплачується щорічно — за кожен рік перебування у полоні. Отримати можуть як звільнені з полону, так і члени сімей за осіб, які досі перебувають у полоні.

Документи для оформлення допомоги, якщо її оформлює військовослужбовець особисто, після повернення з полону:

- документ, що посвідчує особу
- реєстраційний номер облікової картки платника податків
- дані або документи, що підтверджують факт позбавлення особистої свободи за кожен рік, за який особа звертається за виплатою допомоги

• довідка з реквізитами банківського рахунка.

Якщо заяву подає член сім'ї, необхідно додати копію документа, що підтверджує родинні зв'язки (свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження, документи, які підтверджують статус законного представника тощо).

Подати заяву можливо на сайті Міністерства з відновлення, інфраструктури та транспорту України або Національного інформаційного бюро.

ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Під час перебування у полоні за військовослужбовцями зберігається виплата грошового забезпечення, а також додаткова винагорода в розмірі до 100 000 грн (пропорційно участі у бойових діях).

Порядок виплати грошового забезпечення залежить від того, коли військовослужбовець потрапив у полон:

• якщо військовослужбовець потрапив у полон до лютого 2025 року, то грошове забезпечення військовослужбовця під час перебування у полоні виплачувалося його рідним. Якщо отримання коштів рідними було неможливим з певних причин (відсутність близьких або відсутність відповідного звернення за виплатою ГЗ), нараховані кошти накопичувалися до повернення військовослужбовця з полону

• якщо військовослужбовець потрапив у полон після лютого 2025 року, існує два сценарії:

1. Військовослужбовець не склав особисте розпорядження: члени сім'ї отримують до 50% грошового забезпечення. Інші кошти депонуються на рахунках Казначейства до повернення військовослужбовця з полону

2. Військовослужбовець склав особисте розпорядження: грошове забезпечення за період перебування у полоні виплачується на умовах, описаних в його документі.

Звертаємо увагу на те, що якщо у військовослужбовця немає членів сім'ї, усе грошове забезпечення накопичується до його повернення.

3. Органи, які здійснюють розшук та організацію обміну військовополонених

НАЦІОНАЛЬНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО (НІБ)

Спеціальний орган, що здійснює збір та узагальнення даних про військовополонених і передає інформацію правоохоронним органам, міжнародним моніторинговим місіям та організаціям для перемовин щодо їх звільнення.

Цілодобова гаряча лінія: 1648 (в межах України).

Телефон: +38 (044) 287 81 65 (для дзвінків з-за кордону)

ОБ'ЄДНАНИЙ ЦЕНТР З КООРДИНАЦІЇ ПОШУКУ ТА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ, НЕЗАКОННО ПОЗБАВЛЕНИХ ВОЛІ ОСІБ ВНАСЛІДОК АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Основні завдання Об'єднаного центру:

- звільнення полонених оборонців України;
- звільнення цивільних осіб, які незаконно позбавлені волі внаслідок агресії проти України;
- повернення незаконно депортованих дітей та дорослих осіб, які утримуються під владою держави-агресора (її окупаційних сил чи окупаційних адміністрацій);
- ведення обліку осіб, незаконно позбавлених волі;
- координація заходів щодо їхнього пошуку та звільнення; забезпечення переговорного процесу;
- репатріація тіл (останків) осіб, загиблих (померлих) у зв'язку зі збройною агресією проти України.

Контактна інформація:

+38 (044) 321 11 21, +38 (098) 321 1121

Родичі можуть повідомити Об'єднаний центр про захоплення родича в полон:

- зателефонувати за номером +38 (067) 650 83 32 або +38 (044) 321 11 21 (цілодобово);
- заповнити електронну форму на сайті;
- написати на електронну пошту: united_center@ssu.gov.ua

КООРДИНАЦІЙНИЙ ШТАБ З ПИТАНЬ ПОВОДЖЕННЯ З ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМИ

Основні завдання Координаційного штабу:

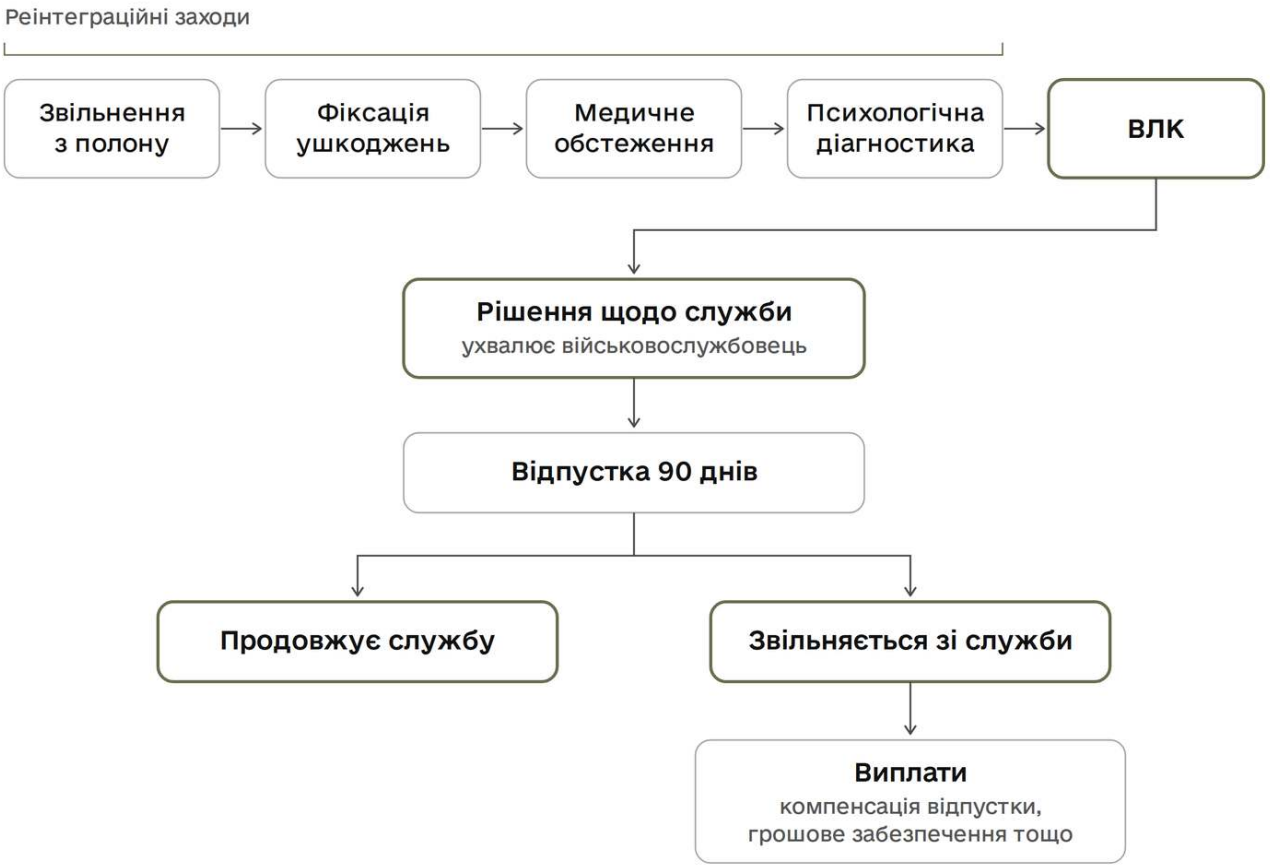
- сприяння здійсненню заходів, спрямованих на забезпечення виконання міжнародно-правових зобов'язань України з питань поводження з військовополоненими;
- сприяння координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, інших органів, органів місцевого самоврядування, військових формувань, утворених відповідно до законів, правоохоронних органів та громадських об'єднань з питань поводження з військовополоненими;
- участь у перемовинах щодо обміну військовополоненими; сприяння репатріації тіл (останків) загиблих оборонців України;
- реінтеграція звільнених із полону;
- визначення шляхів і способів розв'язання проблемних питань щодо поводження з військовополоненими.

Громадська приймальня:

вул. Спаська, 37, м. Київ.

4. Постізоляційні заходи

Держава здійснює низку реінтеграційних заходів, щоб звільнені з полону могли відновити своє фізичне та психічне здоров'я та за бажанням повернутися до виконання службових обов'язків. Одразу після звільнення особу зустрічають представники Координаційного штабу та військового командування, проводять первинний медичний огляд, забезпечують речами першої необхідності та можливістю зв'язку з рідними, після чого (за відсутності загрози життю) направляють до центру реінтеграції для медичної, реабілітаційної та психологічної допомоги, проходження М(ВЛ)К і відновлення документів.

5. М(ВЛ)К та ЕКОПФО

Звільнений з полону військовослужбовець проходить М(ВЛ)К на базі медичного закладу, де здійснюються реінтеграційні заходи.

ВЛК має визначити потреби у:

- тривалому лікуванні та тривалому стаціонарному лікуванні (для тих, хто має захворювання і право на отримання додаткової винагороди в розмірі 50 000 грн);

- відпустці для лікування у зв'язку з хворобою;
- відпустці для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва);
- протезуванні та/або ортезуванні;
- придатності/непридатності до військової служби (для звільнених з полону — обов'язково).

За результатами огляду формуються:

- епікриз з відповідними рекомендаціями щодо подальшого лікування, реабілітації;
- постізоляційний супровід;
- реалізація рішень ВЛК (у тому числі щодо подальшої служби).

Відпустка на підставі висновку ВЛК за станом здоров'я та відпустка на 90 днів після звільнення з полону є окремими видами відпусток.

Огляд військовослужбовця для визначення потреби в тривалому стаціонарному лікуванні здійснюють не пізніше ніж за 30 календарних днів з дати початку лікування.

Також у випадку наявності захворювань, поранень, травм, контузій чи каліцтв, які відповідно до рішення ВЛК на придатність свідчать про наявність підстав для встановлення групи інвалідності чи визначення відсотка втрати працездатності, військовий може пройти ОПФО. За результатами оцінювання він може отримати витяг з рішення ЕКОПФО про відсоток втрати працездатності або групу інвалідності.

Алгоритм оцінювання повсякденного функціонування особи для звільнених з полону є аналогічним до алгоритму для поранених військових та звільнених зі служби ветеранів.

6. Повернення на військову службу/ звільнення з військової служби

Після лікування, а також постізоляційних заходів, військовий повертається у стрій до свого підрозділу (за винятком тих, хто за рішенням ВЛК визнаний непридатним до військової служби).

Звільнений з полону військовослужбовець має право вирішити: повертається він на службу або звільняється зі служби (за фактом перебування в полоні), а також чи бере додаткову відпустку зі збереженням грошового забезпечення тривалістю 90 календарних днів.

Використання відпустки тривалістю 90 календарних днів не впливає на можливість звільнення з військової служби.

7. Алгоритм дій служби супроводу військової частини у випадку потрапляння військовослужбовця в полон

1. Отримання інформації про потрапляння військовослужбовця в полон

2. Внесення інформації про полоненого до функціональної підсистеми «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» (ФП СПЗ) в день отримання відповідної інформації, але не пізніше 48 годин з моменту її отримання

3. Встановлення ТЦК та СП і перевірка факту сповіщення (у службі персоналу)

4. Встановлення першого контакту з сім'єю військовослужбовця, інформування про першочергові дії (після направлення сповіщення від ТЦК та СП)

5. Отримання від НІБ, Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, Об'єднаного центру СБУ, підтвердження про перебування військовослужбовця в полоні (МКЧХ, інші джерела)

6. Контроль видачі наказу на зміну статусу обліку військовослужбовця

7. Оновлення інформації в базі даних служби супроводу щодо зміни статусу

8. Перший контакт зі звільненим з полону військовослужбовцем (уточнення місця перебування, стану, потреб)

9. Контроль видачі довідки про перебування особи в полоні

10. Контроль надання статусу учасника бойових дій

11. Контроль видачі наказу на зміну статусу обліку військовослужбовця після звільнення з полону

12. У разі поранення: задіяти відповідні алгоритми, описані у сценарії поранення

13. За потреби сприяти у відновленні військово-облікових та інших документів

14. Контроль виплати грошового забезпечення особам, вказаним в особистому розпорядженні, а у випадку відсутності особистого розпорядження — особам, які мають право на виплати за законом. Після звільнення з полону — інформувати про процедуру перерахунку ГЗ та іншої матеріальної допомоги

15. Контроль отримання усіх передбачених законом виплат для звільненого з полону захисника

16. Контроль видачі довідки про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)

17. Інформувати військовослужбовця про порядок отримання відпустки тривалістю 90 днів

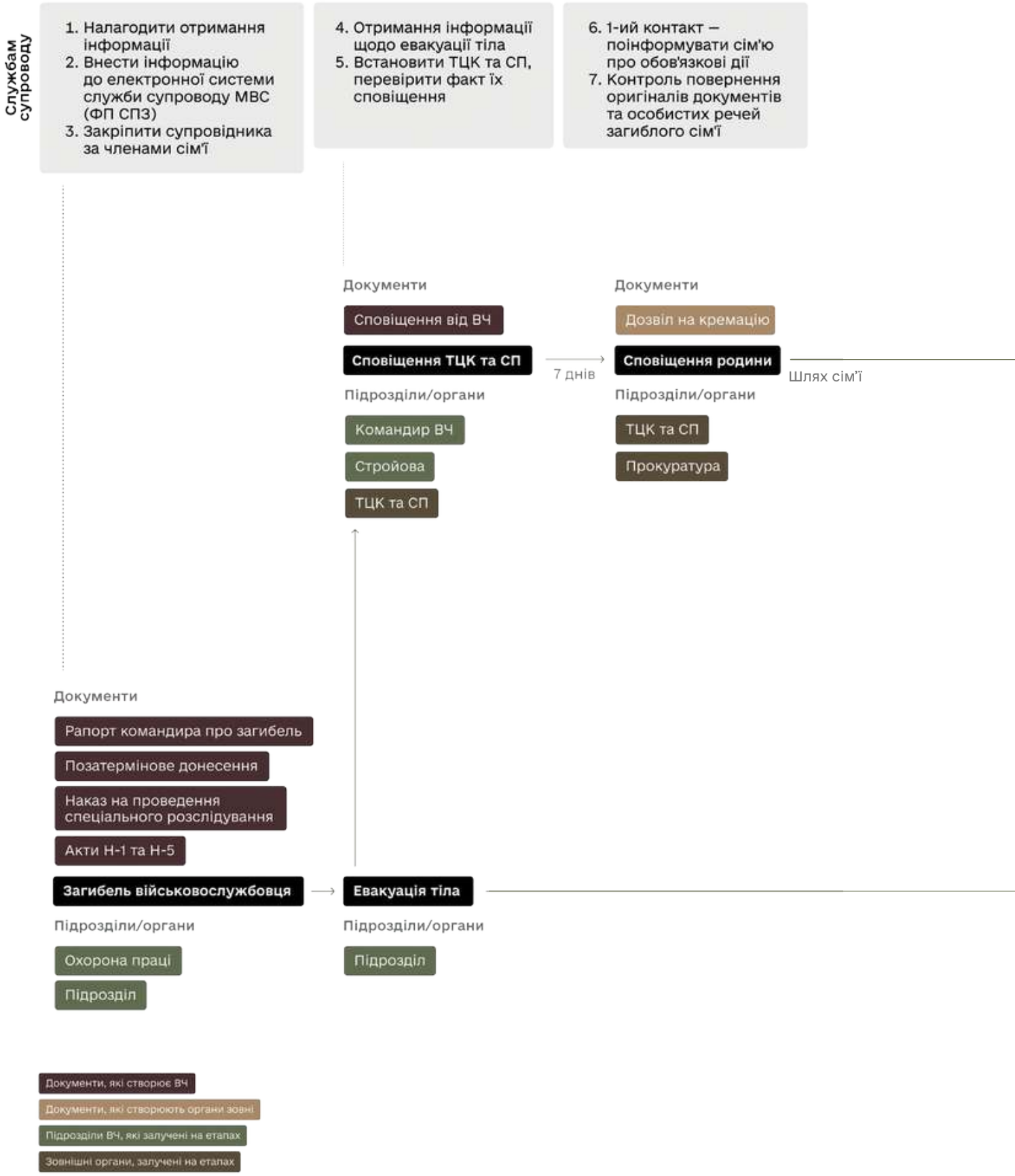
18. Інформувати військовослужбовця про порядок звільнення з військової служби

8. Основні НПА сценарію

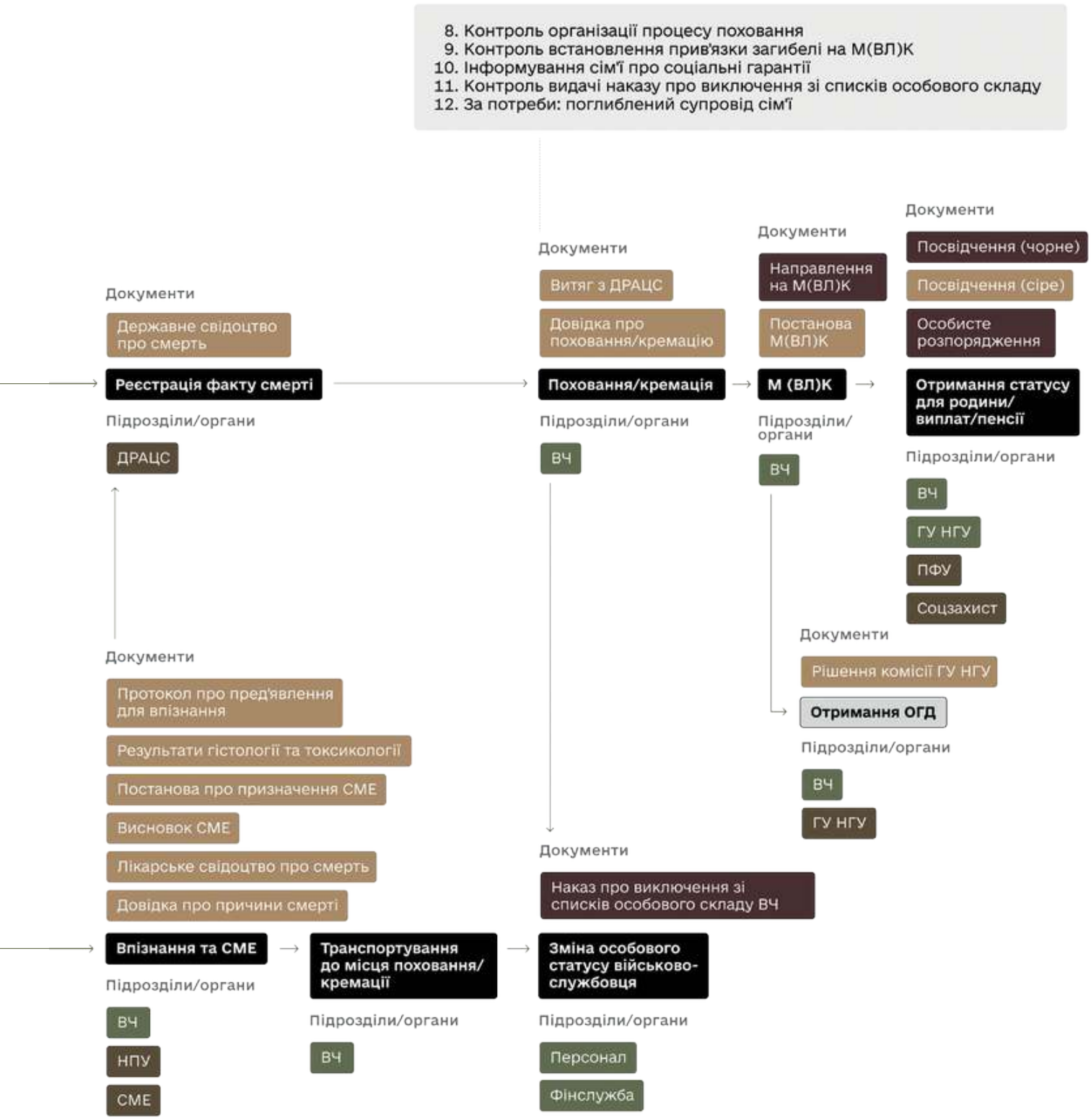
Номер	Назва	Суть
Закон України	Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей	Регулюють питання отримання довідки про перебування в полоні
Постанова КМУ № 55	Про затвердження Порядку оформлення довідок про перебування осіб у місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України або інтернування в нейтральних державах	
Закон України	Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей	Встановлюють правила виплати грошового забезпечення та додаткової винагороди військовослужбовцям, які перебувають у полоні
Закон України	Про внесення зміни до пункту 6 статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо грошового забезпечення військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутніх	
Постанова КМУ № 168	Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану	
Постанова КМУ № 884	Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або зниклих безвісти	
Постанова КМУ № 550	Про затвердження Порядку та строків передачі військовослужбовцем оригіналу особистого розпорядження	Регулює питання складання особистого розпорядження

Номер	Назва	Суть
	командиру військової частини, командиру/керівнику підрозділу органу (служби, військового формування) для зберігання в особовій справі	
Постанова КМУ № 1338	Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи	Визначає процедуру проходження ОПФО
Наказ МВС № 73	Про затвердження Інструкції з організації обліку особового складу Національної гвардії України	Визначає організацію та порядок обліку військовослужбовців та сповіщення сімей
Наказ МОУ № 402	Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України	Визначають порядок проходження ВЛК, а також особливості для проходження ВЛК військовим після звільнення з полону, визначення прив'язки до захворювань/поранень
Наказ МВС № 285	Про затвердження Положення про діяльність медичної (військово-лікарської) комісії МВС	

Супровід у випадку загибелі

8. Контроль організації процесу поховання
9. Контроль встановлення прив'язки загибелі на М(ВЛ)К
10. Інформування сім'ї про соціальні гарантії
11. Контроль видачі наказу про виключення зі списків особового складу
12. За потреби: поглиблений супровід сім'ї

Супровід для категорії «члени сімей загиблих (померлих) осіб» здійснюється з дня надходження інформації про загибель (смерть) до підрозділу, у якому служив військовослужбовець.

Протягом двох днів з дня надходження інформації про загибель керівник суб'єкта служби супроводу НГУ закріплює за членами сім'ї супровідника.

Внесення інформації про загибель до ФП СПЗ здійснюється в день отримання відповідної інформації, але не пізніше 48 годин з моменту її отримання.

1. Факт загибелі

Персональний облік особового складу, який вибув зі строю через загибель (смерть), поранення, хворобу та з інших причин, у підрозділах військових частин ведеться в такому порядку:

1. у відділенні та взводі — про всіх військовослужбовців, що вибули зі строю, командири відділень і взводів доповідають своєму безпосередньому командиру (начальнику) щодня під час бою і після перевірки наявності особового складу після бою;

2. у роті (батареї), окремому підрозділі — на всіх військовослужбовців, що вибули зі строю, складається іменний список особового складу, який вибув зі строю (додаток 46). Іменний список особового складу, який вибув зі строю, щоденно подається командиру батальйону (дивізіону), до штабу військової частини;

3. у батальйоні (дивізіоні, ескадрильї) — на підставі даних іменних списків особового складу, який вибув зі строю рот (батарей) і окремих підрозділів, про втрати особового складу, звірені з даними медичних підрозділів військової частини, складається загальний іменний список особового складу, який вибув зі строю, на особовий склад батальйону (дивізіону, ескадрильї), який щодня подається до штабу військової частини.

На практиці на основі рапорту командира підрозділу про загибель військовослужбовця формується позатермінове бойове донесення, яке направляється із зони бойових дій до військової частини. На підставі донесення формується наказ на проведення спеціального розслідування, яке здійснює підрозділ служби охорони праці. За результатами формуються Акти Н1 та Н5. Для завершення спеціального розслідування та формування актів потрібне свідоцтво про смерть. Після цього формується наказ на виключення зі списків військової частини.

2. Евакуація тіла

Підрозділ встановлює можливість/відсутність евакуації тіла з поля бою:

• підрозділ евакуйовує тіло з поля бою та транспортує його до найближчого моргу;

• якщо евакуація тіла неможлива, то уточнюються місце та обставини загибелі, а також подальші дії, відповідно до Алгоритму реагування фахівців служби супроводу на випадок зникнення безвісти військовослужбовця.

Для визнання бійця загиблим потрібно отримати офіційну інформацію про обставини, що свідчать про ймовірну загибель. Це може бути акт розслідування з поясненнями побратимів військового, фото чи відеоматеріали від військової частини тощо. Факт загибелі на окупованій території чи в зоні ведення бойових дій можуть підтвердити довідка військової частини, виписка із наказу військової частини.

Після евакуації тіла формується позатермінове бойове донесення на основі якого вноситься інформація про загибель в електронну інформаційну систему та формується сповіщення.

3. Сповіщення

Командир військової частини зобов'язаний у день встановлення смерті (загибелі) військовослужбовця особисто повідомити телеграмою або телефоном начальника ТЦК та СП за місцем проживання сім'ї померлого (загиблого) про дату і причину смерті (загибелі) військовослужбовця.

Днем встановлення смерті є день отримання військовою частиною позатермінового бойового донесення із зони бойових дій про загибель.

На підставі наказу по стройовій частині на кожного загиблого (померлого) військовослужбовця (працівника) військової частини складається і надсилається до ТЦК та СП за місцем проживання сім'ї сповіщення про смерть (загибель).

Надсилання сповіщення безпосередньо сім'ям загиблих (померлих) або їхнім близьким родичам категорично заборонено.

Якщо місце проживання сім'ї загиблого (померлого) невідоме або загиблий (померлий) військовослужбовець не мав сім'ї чи близьких родичів, сповіщення надсилається до ТЦК та СП за місцем призову (проживання) загиблого (померлого). Сповіщення надсилається в день виключення загиблого (померлого) військовослужбовця (працівника) зі списків особового складу військової частини.

Деякі підрозділи НГУ можуть сповіщати членів сімей своїми групами разом із представниками ТЦК та СП, хоча не мають такого обов'язку. Представники служб супроводу військової частини виходять на зв'язок із сім'єю на наступний день після сповіщення від ТЦК та СП.

4. Судово-медична експертиза (СМЕ)

Огляд тіла здійснює слідчий НПУ (прокурор) за обов'язкової участі судово-медичного експерта або лікаря, якщо експерт відсутній. Після огляду тіло направляють на обов'язкову СМЕ для встановлення причин смерті. Перед СМЕ має відбутися ідентифікація тіла за умови, що вона можлива за зовнішніми ознаками.

4.1. ВПІЗНАНІ

Йдеться про тіла, які були ідентифіковані ще під час евакуації або тоді, коли рідні чи представник військової частини прибувають до моргу на впізнання, якщо є характерні ознаки. Перед тим, як надати тіло для впізнання, слідчий НПУ попередньо з'ясовує, чи може людина його впізнати, опитує її про зовнішній вигляд та прикмети цієї особи. Якщо людина не може назвати прикмети, за якими впізнає особу, проте може впізнати її за сукупністю ознак, це зазначається у протоколі. У процесі впізнання слідчий НПУ складає протокол, у якому докладно зазначає ознаки, за якими особа впізнала тіло.

4.2. НЕВПІЗНАНІ

Якщо тіло не ідентифікували ні під час евакуації, ні під час впізнання, може бути проведена процедура ДНК-експертизи. Вона можлива, якщо у військового є родичі, якщо військовий здавав зразок ДНК у військовій частині або експерти мають можливість виділити зразки ДНК з біологічних решток на особистих речах загиблого.

Відбір біологічних зразків ДНК (фізично) — процес, який відбувається в межах кримінального провадження (НПУ). Виділення геному (генетичного профілю людини) — це експертиза, яку здійснює експерт ДНДЕКЦ за постановою слідчого НПУ.

Якщо виявлений збіг ДНК, то тіло ідентифікують. Якщо збіг відсутній, тіло залишається неопізнаним, впродовж 12 місяців зберігається в морзі, після чого особу ховають. Лікарське свідоцтво про смерть в такому разі оформлюється як на «Невідомого» та передається в ритуальне КП за місцем тимчасового поховання.

Відповідно до затвердженого алгоритму ГУ НПУ, слідчий обов'язково має повідомити членів сім'ї про збіг ДНК. Далі у військовій частині на підставі

повідомлення формують донесення для зміни облікової категорії із «зниклий безвісти» на «загиблий».

На практиці слідчий інколи повідомляє військову частину, але не родину, перекладаючи це завдання на військову частину.

У разі остаточного збігу ДНК відбувається об'єднання кримінальних проваджень, відкритих після репатріації тіла та за фактом зникнення особи безвісти за особливих обставин. Далі слідчий складає постанову про ідентифікацію особи трупа за результатами молекулярно-генетичної експертизи ДНК-профілю родича зниклого безвісти.

Після отримання закладом СМЕ постанови слідчого, в реєстраційні журнали вносять зміни та змінюється статус загиблого. Далі заклад СМЕ за зверненням представників військової частини або родичів оформлює лікарське свідоцтво про смерть (Форма 106/о).

5. Транспортування тіл загиблих (померлих)

У НГУ роботу щодо транспортування тіл загиблих (померлих) оборонців України організовано так:

Перевезення тіл загиблих (померлих) оборонців України до визначених місць тимчасового зберігання та/або до визначених спеціалізованих установ (бюро судово-медичної експертизи) — здійснюється силами та засобами військових частин (підрозділів)

Транспортування тіл (останків) загиблих (померлих) оборонців України з державних спеціалізованих установ (бюро судово-медичної експертизи) до місць остаточного поховання — здійснюється силами та засобами військових частин (підрозділів)

В кожному бюро СМЕ встановлені окремі правила та порядок видачі тіл. Необхідно враховувати ці відмінності, а також графік роботи бюро СМЕ.

6. Отримання гербового свідоцтва

Члени сім'ї мають звернутися до ДРАЦСу по гербове свідоцтво про смерть. Для цього потрібно мати на руках лікарське свідоцтво про смерть (форма 106/о). Його потрібно подати разом із заявою про державну реєстрацію смерті. Це зазвичай роблять рідні, однак є практика, за якої військова частина теж може оформити це свідоцтво. Смерть має бути зареєстрована в органах реєстрації актів цивільного стану за останнім місцем проживання померлого/за

місцем настання смерті/за місцем поховання. В умовах воєнного стану громадяни можуть звернутися за реєстрацією до будь-якого органу ДРАЦС. Якщо в загиблого немає родичів, то оформити це свідоцтво може військова частина.

7. Поховання

Одним із завдань та функцій служби супроводу є також участь у межах компетенції в організації заходів щодо проведення поховання загиблого військовослужбовця НГУ відповідно до положень Закону України «Про поховання та похоронну справу». А саме:

- Організація та надання допомоги на проведення поховання військовослужбовців, які загинули (померли) під час проходження військової служби та, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.
- Компенсація матеріальних витрат на ритуальні послуги та спорудження надгробків у розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України на дату загибелі (смерті) військовослужбовця.

Військова частина має узгодити з рідними загиблого (померлого) військовослужбовця, представниками місцевої державної адміністрації або органів місцевого самоврядування місце, час та порядок поховання. Військовослужбовців, які загинули (померли) під час перебування на військовій службі, ховають з військовим поховальним ритуалом. Під час військового поховального ритуалу призначається почет — зведений підрозділ для віддання військових почестей загиблим (померлим) військовослужбовцям.

Підрозділи Національної поліції за потреби забезпечують перекриття руху на ділянках доріг для поховального кортежу.

Прощання із загиблим (померлим) здійснюють у місці, узгодженому з родичами чи іншими близькими особами, а в разі їх відсутності — з посадовою особою, яка ухвалила рішення про військовий поховальний ритуал. За згодою родичів чи інших близьких осіб під час прощання може здійснюватися релігійний ритуал. Після закінчення прощання труну покривають Державним Прапором України.

Труна з тілом переміщується катафалком. Для транспортування труни з тілом з місця прощання до місця поховання (кремації) утворюється поховальний кортеж. На місці поховання Державний Прапор України з труни загиблого (померлого) передають родичу чи іншій близькій особі.

Поховання загиблого здійснюють в костюмі літньому польовому, білизні натільній, шкарпетках і взутті або в парадно-вихідній формі одягу (за наявності), які йому належали. Якщо комплект одягу загиблого (померлого) перебуває в непридатному стані, видається новий комплект.

Військова частина закуповує такі ритуальні предмети:

- труна (за потреби — оцинкована);
- подушка;
- похоронне покривало;
- санітарний (патологоанатомічний) мішок (за потреби);
- надгробний хрест;
- транспортувальний ящик (за потреби);
- ритуальний вінок;
- державний прапор (після поховання передається близьким родичам)

Для поховання загиблого (померлого) мусульманського віросповідання закуповуються: труна (за потреби оцинкована), подушка, санітарний (патологоанатомічний) мішок (за потреби), транспортувальний ящик (за потреби), 9 метрів білої ситцевої матерії, державний прапор (після поховання передається близьким родичам).

Ритуальні предмети закуповуються військовою частиною. Військова частина також може оплачувати інші ритуальні послуги (написи на надгробних хрестах, траурні стрічки, ритуальні вінки, кремацію). Можлива кремація за окремим порядком та закупівлею ритуальних послуг (у цьому разі необхідно обов'язково отримати дозвіл від прокуратури).

Після поховання члени сім'ї можуть отримати довідку про поховання у ОМС або ЦНАП та звернутись у військову частину із заявою на допомогу на поховання. До заяви також потрібно додати витяг з ДРАЦС про смерть або спеціальну довідку органу місцевого самоврядування з приміткою, що вона видана для отримання допомоги на поховання. Зазначену виплату можна отримати лише один раз і вона може оформлюватись як через військову частину, так і через ОМС.

8. Виключення зі списків особового складу військової частини

Загиблі виключаються зі списків особового складу військових частин НГУ наказами по особовому складу після отримання відділом кадрів військової частини гербового свідоцтва про смерть;

Загиблі становлять незворотні втрати особового складу.

Особові справи померлих (загиблих) та обліково-послужні картки військовослужбовців надсилаються до відповідних ТЦК та СП після виключення цих військовослужбовців зі списків особового складу військової частини.

На особисті та цінні речі, гроші, особисті документи померлого (загиблого) складається акт наявності особистих та цінних речей, грошей, особистих документів померлого (загиблого) у двох примірниках, які підписує комісія,

визначена наказом командира військової частини, та затверджує командир військової частини.

Якщо місце проживання (перебування) сім'ї (близьких родичів) померлого (загиблого) військовослужбовця невідоме або він не мав сім'ї (близьких родичів), особисті та цінні речі направляються до відповідного ТЦК та СП за місцем призову (прийняття) на військову службу (останнім місцем проживання) померлого (загиблого) військовослужбовця або особам, вказаним у заповіті (за наявності).

Ідентифікаційний жетон з особистим номером залучається до особових справ померлих (загиблих) військовослужбовців (для осіб офіцерського складу — до других примірників) або до обліково-послужних карток.

Розподіл за речами:

- власні речі, цінності, витяги з наказів командування про оголошення заохочень, особисті листи і фотокартки — сім'ї або близьким родичам померлого (загиблого). Якщо місце проживання сім'ї померлого (загиблого) військовослужбовця невідоме, всі речі, цінності і документи пересилаються до ТЦК та СП за місцем призову (прийняття) на військову службу військовослужбовця;
- військові квитки, обліково-послужні картки сержантів та солдатів, осіб рядового, сержантського і старшинського складу — до ТЦК та СП за місцем проживання сім'ї померлого (загиблого), а якщо місце проживання сім'ї невідоме, — до ТЦК та СП за місцем призову (прийняття) на військову службу. Документи перед відправленням звіряються з останніми обліковими даними військової частини, на першій сторінці кожного документа робиться запис про дату смерті військовослужбовця.

9. ВЛК (посмертно)

Військова частина за власною ініціативою направляє пакет документів на ВЛК, щоб встановити причинний зв'язок загибелі (смерті) військового.

Постанова ВЛК, оформлена витягом з протоколу штатної військово-лікарської комісії — це основний документ члена сім'ї загиблого, адже без нього сім'я не зможе реалізувати свої права, зокрема, для отримання статусів, ОГД та соціальних гарантій.

Основні документи для ВЛК:

- документи про проходження служби;
- медичні документи (історія хвороби, довідки ВЛК, витяги);
- акт спеціального розслідування;
- документи про обставини загибелі (не менше одного):
- витяг зі списків безповоротних втрат;

- наказ командира;
- донесення;
- сповіщення;
- лікарське свідоцтво про смерть;
- свідоцтво про смерть.

Можуть додаватися інші документи, що підтверджують причинний зв'язок із військовою службою. Постанова ВЛК щодо встановлення причинного зв'язку захворювання, травми (поранення, контузії, каліцтва) надходить до військової частини у трьох примірниках (один — на комісію для отримання ОГД, а інший — рідним; за необхідності можна отримати більше примірників за домовленістю). Термін оформлення від 3 тижнів до 4 місяців.

10. Виплати у зв'язку із загибеллю чи смертю військовослужбовця

Одноразова грошова допомога (ОГД) — гарантована державою виплата, що здійснюється у разі смерті (загибелі) військовослужбовця або особи, звільненої з військової служби, якщо смерть настала не пізніше одного року після звільнення у випадках, визначених законом.

ОГД призначається у разі:

- Загибелі (смерті) військовослужбовця під час виконання обов'язків військової служби
- Смерті внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби
- Смерті протягом одного року після звільнення, якщо вона настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва чи захворювання, пов'язаних із виконанням обов'язків військової служби
- Смерті військовослужбовця під час проходження військової служби
- Смерті внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце під час проходження служби
- Смерті протягом року після звільнення, якщо вона настала внаслідок поранення, захворювання чи нещасного випадку, пов'язаних із проходженням служби

Розмір ОГД залежить від юридично встановленого причинного зв'язку зі смертю. У разі загибелі військовослужбовця, що сталася під час дії воєнного стану, його родина має право на одноразову грошову допомогу (ОГД) у розмірі 15 млн гривень.

Коло осіб, які мають право на отримання ОГД, визначається або особистим розпорядженням військовослужбовця, або законом, якщо таке розпорядження

відсутнє або охоплює не всю суму. Пріоритетним є особисте розпорядження військовослужбовця за наявності. У документі зазначається, кому та в яких частках має бути виплачена одноразова грошова допомога.

Незалежно від змісту особистого розпорядження, право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають:

- малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти;
- непрацездатна вдова (вдівець);
- непрацездатні батьки загиблої (померлої) особи.

Їхня частка дорівнює 50% від частки, яка належала б кожному з них у разі призначення та виплати одноразової грошової допомоги за відсутності особистого розпорядження.

Якщо особисте розпорядження відсутнє або не охоплює всю суму допомоги, право на її отримання у рівних частках мають:

- діти, включно з усиновленими, зачатими за життя загиблої (померлої) особи та народженими після її смерті, а також діти, стосовно яких загиблу (померлу) особу за її життя було позбавлено батьківських прав;
- вдова чи вдівець;
- батьки (усиновники), якщо вони не були позбавлені батьківських прав або їх батьківські права були поновлені;
- внуки загиблої (померлої) особи, якщо на момент її загибелі (смерті) їх батьки загинули (померли);
- особа, з якою загиблий (загибла) спільно проживали, не перебуваючи у шлюбі, але якщо цей факт підтверджено судом;
- утриманці, які мають право на пенсію в разі втрати годувальника згідно із Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Якщо один з отримувачів допомоги відмовився від своєї частки, ця сума розподіляється порівну між рештою членів сім'ї. Відмова засвідчується нотаріально (за кордоном — у консульстві України).

Якщо після призначення та виплати одноразової грошової допомоги за її отриманням звертаються інші особи, питання щодо перерозподілу суми вирішується за взаємною згодою осіб або в судовому порядку.

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ

Якщо військовослужбовець служив у Національній гвардії України, то члени сім'ї звертаються за місцем служби загиблого.

Документи для оформлення ОГД:

- заява про виплату одноразової грошової допомоги;
- документ, що посвідчує особу;
- постанови військово-лікарської комісії щодо встановлення причинного зв'язку захворювання, поранення (контузії, травми, каліцтва), що призвело до загибелі (смерті) військовослужбовця;

• рішення суду про оголошення особи померлою (у випадку зникнення безвісти);

• документа, що свідчить про причини та обставини загибелі (смерті) військовослужбовця, зокрема про те, що вона не пов'язана з вчиненням ним кримінального чи адміністративного правопорушення або не є наслідком вчинення ним дій у стані алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння, або навмисного спричинення собі тілесного ушкодження чи самогубства;

• документ про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (або паспортні дані для осіб, які через релігійні переконання відмовилися від РНОКПП);

• свідоцтво про смерть військовослужбовця;

• копії документів, що підтверджують родинні зв'язки з загиблим або перебування на його утриманні:

— для дружини / чоловіка — свідоцтво про шлюб;

— для дитини — свідоцтво про народження дитини;

— для батьків — свідоцтво про народження загиблого;

— для осіб, які перебували на утриманні загиблого — підтверджувальний документ або судове рішення;

— у разі цивільного шлюбу — чинне рішення суду;

• для осіб, які досягли 16-річного віку: довідка про відсутність/наявність судимості або обмежень, передбачених КПК України або повний витяг з інформаційно-аналітичної системи чи сервісу державних послуг «Дія»;

• свідоцтво про зміну імені (за потреби);

• інші документи щодо призначення та виплати допомоги (за наявності);

• згода на обробку персональних даних.

Також військова частина під час оформлення документів для призначення ОГД до поданих заявником копій документів додатково додає:

• витяг з наказу про виключення загиблого (померлого) військовослужбовця зі списків особового складу Головного управління НГУ, військової частини за останнім місцем проходження військової служби загиблого (померлого) військовослужбовця;

• витяг з особової справи про склад сім'ї військовослужбовця;

• завірену копію особистого розпорядження військовослужбовця (за наявності).

АЛГОРИТМ ПРИЗНАЧЕННЯ І ВИПЛАТИ ОДНОРАЗОВОЇ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ:

1. Заява з необхідними документами подається до військової частини, яка перевіряє наявність документів, визначає перелік осіб, які документально підтвердили своє право на отримання ОГД, а також осіб, які звернулися (можуть звернутися) за її отриманням, але не надали (надали не всі) документи, готує висновок щодо виплати ОГД особам, які мають право на її отримання.

За відсутності у заявників певних документів з переліку, деякі військові частини приймають заяву та самостійно додають документи, яких не вистачає

2. Військова частина подає висновок щодо виплати ОГД в 10-денний термін з дня реєстрації документів, поданих такими особами, до ГУ НГУ з додаванням документів

3. Головне управління НГУ в місячний термін з дня надходження висновку ухвалює рішення про призначення ОГД або про відмову в її призначенні, або про повернення документів на доопрацювання (у разі, коли документи подано не в повному обсязі, потребують підтвердження обставин, зазначених у документах чи подано не за належністю) і надсилає таке рішення разом із документами уповноваженому органу для видання наказу про виплату ОГД особам, які звернулися за її отриманням, а в разі відмови чи повернення документів на доопрацювання — для письмового повідомлення такої особи (таких осіб) з обґрунтуванням підстав відмови чи повернення документів на доопрацювання

4. Під час воєнного стану рішення про призначення ОГД ухвалює ГУ НГУ протягом трьох місяців з дня отримання документів

5. Після рішення про призначення ОГД ГУ НГУ перераховує кошти на реєстраційні рахунки уповноважених органів в установах Державної казначейської служби України

6. ОГД виплачується на підставі наказу уповноваженого органу шляхом перерахування коштів на рахунок в установі банку державного сектору, зазначений особою в заяві.

7. Після виплати ОГД витяг із наказу уповноваженого органу про проведення виплати, засвідчений у встановленому порядку, надсилається до ГУ НГУ

Документи від військової частини:

- витяг з наказу про виключення зі списків;
- витяг з послужного списку (склад сім'ї);
- грошовий атестат;
- документи про обставини загибелі;
- витяг з постанови ВЛК про причинний зв'язок смерті

ПОРЯДОК ВИПЛАТИ ОГД :

Виплата здійснюється поетапно, в порядку черговості відповідно до дати надходження документів до Головного управління НГУ:

- 1/5 від суми перераховується однією сумою після отримання коштів.
- 4/5 від суми виплачується рівними частинами щомісячно протягом: 80 місяців — якщо актовий запис про смерть складено з 01 вересня 2025 року; 40 місяців — якщо актовий запис про смерть складено до 01 вересня 2025 року.

Звернутися по допомогу потрібно не пізніше ніж через 3 роки з дати складання актового запису про смерть (або оголошення судом особи померлою).

Загибель, пов'язана з проходженням або виконанням обов'язків військової служби (500-750 прожиткових мінімумів):

- 750-кратний прожитковий мінімум (2 496 000 грн) — якщо смерть пов'язана з виконанням обов'язків військової служби;
- 500-кратний прожитковий мінімум (1 664 000 грн) — якщо смерть пов'язана з проходженням військової служби.

Розмір обчислюється, виходячи з прожиткового мінімуму на 1 січня відповідного року. Звернення подається протягом 3 років з дати смерті (розраховано згідно з прожитковим мінімумом станом на 2026 рік — 3 328 грн).

ВИПЛАТА НЕДООТРИМАНОГО ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Військовою частиною здійснюється виплата:

- грошового забезпечення — за повний місяць загибелі (смерті);
- додаткової винагороди у розмірі 100 000 гривень — за повний місяць загибелі (смерті) внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), пов'язаного із захистом Батьківщини.

Якщо смерть настала до 30 жовтня 2025 року включно, виплачується дружині (чоловіку), а в разі відсутності — повнолітнім дітям, які проживали разом із померлим, або законним представникам неповнолітніх дітей/осіб з інвалідністю з дитинства, а також утриманцям. За їх відсутності — батькам. Якщо відсутні всі перелічені особи, виплата входить до складу спадщини.

Якщо смерть настала після 31 жовтня 2025 року, виплата здійснюється особам, визначеним в особистому розпорядженні на випадок полону (у визначених відсотках).

За відсутності розпорядження виплачується рівними частками (загалом 100%):

- Перша черга: дружина (чоловік); законні представники малолітніх/неповнолітніх дітей (якщо особа отримала аліменти від військовослужбовця, виплата грошового забезпечення їй не здійснюється); діти з інвалідністю з дитинства або їхні представники; батьки (у випадку позбавлення батьківських прав, виплата грошового забезпечення їй не здійснюється).
- Друга черга: повнолітні діти, рідні брати (сестри), законним представником яких був військовослужбовець.

11. Статус родини та пенсії

Для родин померлих чи загиблих військовослужбовців визначено два статуси залежно від причини смерті:

• **Статус члена сім'ї військовослужбовця, який загинув (помер) чи пропав безвісти під час проходження військової служби** (підтверджує чорне посвідчення) — передбачений для родичів військових, які загинули під час проходження військової служби (у небойових ситуаціях також)

• **Статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України** (підтверджує сіре посвідчення) — надають родичам, якщо військовий загинув у зв'язку із захистом Батьківщини або виконанням службових обов'язків у зоні бойових дій.

Для отримання сірого посвідчення необхідно безпосередньо звернутися до місцевого структурного підрозділу з питань ветеранської політики за задекларованим/зареєстрованим місцем проживання (перебування) або за адресою фактичного місця проживання (для ВПО) заявника. Заяву та необхідні документи можна подавати, зокрема, поштою або через ЦНАП.

Право на отримання сірого посвідчення мають:

• батьки;

• один із подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;

• діти, які не мають (і не мали) своїх сімей;

• діти, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття;

• діти, обоє з батьків яких загинули або зникли безвісти;

• утриманці загиблого (померлого), яким у зв'язку із цим виплачується пенсія.

До заяви додають:

• свідоцтво про смерть;

• документ про безпосередню участь загиблого військовослужбовця в бойових діях;

• постанова штатної військово-лікарської комісії (ВЛК) (крім випадків, коли особа пропала безвісти);

• паспорт заявника;

• ідентифікаційний код заявника;

• документи, які підтверджують ступінь спорідненості заявника із загиблим;

• та інші.

Порядком надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 року № 740, передбачено, що одним з найважливіших документів для встановлення статусу є довідка про безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України.

Форма довідки затверджена у додатку 1 Порядку та видається командиром військової частини.

За зверненням із заявою довідка видається на кожного члена сім'ї загиблого (померлого).

Для отримання чорного посвідчення заявники звертаються із заявою до військової частини за останнім місцем служби, до найближчої за місцем проживання військової частини НГУ або до ГУ НГУ. У заяві зазначаються:

- ПІБ особи, яка звертається;
- спосіб комунікації (поштова адреса та/або адреса електронної пошти, телефон);
- сімейні (родинні) стосунки із військовослужбовцем, який загинув (помер) чи пропав безвісти під час служби;
- військове звання такого військовослужбовця, його ПІБ;
- його військове формування, де він перебував на дату смерті/зникнення безвісти.

Право на отримання чорного посвідчення мають:

- батьки загиблого;
- дружина/чоловік, якщо вони не взяли новий шлюб;
- діти до 18 років або повнолітні діти з інвалідністю з дитинства.

Разом із заявою подаються:

- копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України (за наявності технічної можливості доступу до відомостей стосовно заявника копії не подаються);
- документи, що підтверджують сімейні (родинні) стосунки із військовослужбовцем;
- фотокартка члена сім'ї (крім дітей, які не досягли повноліття) розміром 2,5 × 3,5, де зображення обличчя має складати 65-70% фото;
- висновок МСЕК/витяг з рішення ЕКОПФО щодо повнолітньої дитини військовослужбовця про визнання її особою з інвалідністю з дитинства.

Пенсія в разі втрати годувальника

Пенсії в разі втрати годувальника призначаються, якщо:

- годувальник помер у період служби;
- або не пізніше трьох місяців після звільнення зі служби;
- або пізніше цього строку, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час служби;
- або годувальник помер у період одержання військової пенсії, або не пізніше як п'ять років після припинення її виплати.
- До членів сім'ї, які мають право на пенсію в разі втрати годувальника, належать:
- чоловік або дружина, батько, матір, якщо вони є особами з інвалідністю або досягли пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (60-63-65 років залежно від тривалості страхового стажу);
- діти до 18 років або старші від цього віку, якщо вони стали особами з інвалідністю до досягнення 18 років;

• діти, які навчаються за денною формою, — до завершення навчання, але не довше 23 років; діти-сироти — до 23 років незалежно від факту навчання;

• дружина (чоловік), брат, сестра, дід, бабуся годувальника чи годувальниці, яка чи який здійснює догляд за дитиною до досягнення нею 8 років та не працює; водночас право на пенсію незалежно від факту роботи (служби) має дружина (чоловік) годувальника, який загинув при захисті Батьківщини чи виконанні обов'язків військової служби (службових обов'язків);

• брат чи сестра, онуки до досягнення 18 років (старших за 18 років за умов, що вони є особами з інвалідністю з дитинства або навчаються за денною формою до 23 років) та в них немає працездатних батьків;

• дідусь чи бабуся — якщо відсутні особи, які за законом зобов'язані їх утримувати;

• вітчим і мачуха — за умови, якщо виховували або утримували померлого пасинка чи падчерку не менш як 5 років;

• пасинок і падчерка — якщо вони не одержували аліментів від батьків.

Батькам, дружині або чоловікові загиблого/померлого (смерть яких настала під час служби чи після служби, пов'язана із захистом Батьківщини чи виконанням обов'язків військової служби) пенсія в разі втрати годувальника призначається **на 5 років раніше пенсійного віку** (в разі досягнення 55-річного віку), або якщо вони мають право на дострокову пенсію за віком чи пенсію на пільгових умовах.

На розмір пенсії впливають: грошове забезпечення, причини смерті/загибелі, кількість членів родини (у певних випадках).

Розміри пенсії:

• **Якщо годувальник помер чи загинув** під час виконання обов'язків військової служби / захисту Батьківщини:

— 70% грошового забезпечення — кожному з батьків, дружині/чоловіку та іншому непрацездатному члену сім'ї (якщо право на пенсію має один непрацездатний член сім'ї, крім батьків, дружини / чоловіка).

— 50% грошового забезпечення — кожному непрацездатному члену сім'ї (крім батьків, дружини/чоловіка), якщо право на пенсію мають кілька (більше одного) членів сім'ї.

• **Якщо годувальник помер чи загинув** внаслідок нещасного випадку, не пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби:

— 30% грошового забезпечення — кожному непрацездатному члену сім'ї.

Пенсія по втраті годувальника дітям військовослужбовців: Призначається дітям до 18 років та дітям, які навчаються на денній формі в загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих НЗ, до закінчення навчання, але не більше ніж до досягнення 23 років. Дітям-сиротам — до досягнення 23 років.

Розмір пенсії залежно від причини смерті:

Під час виконання службових обов'язків/захисту Батьківщини:

• єдина дитина — 70% (не менше 12 810 грн);

• на кожну дитину (якщо дітей кілька) — 50% (не менше 10 020 грн).

Внаслідок нещасного випадку/під час проходження служби:

• 30% грошового забезпечення.

Алгоритм звернення за пенсією:

1. Заяву про призначення пенсії подають: до уповноваженого структурного підрозділу силового відомства, де особа на час смерті/загибелі служила (до військової частини, з якої загиблого було виключено зі списків); безпосередньо до органу Пенсійного фонду України — лише у випадках, коли померлому/загиблому військовому вже призначено «військову» пенсію і після її призначення він не служив, або коли іншим членам сім'ї вже призначено пенсію в разі втрати годувальника.

2. Член родини подає такі документи:

• копія паспорта заявника;

• копія реєстраційного номера облікової картки платника податків;

• довідка про місце реєстрації заявника (неповнолітніх дітей);

• копія свідоцтва про смерть годувальника;

• постанова військово-лікарської комісії про причини загибелі (якщо смерть пов'язана з виконанням обов'язків військової служби чи захистом Батьківщини);

• копія трудової книжки та форми ОК-5 (у разі оформлення пенсії жінкам, які досягли 50 років та мають 20 років страхового стажу);

• копії документів, що засвідчують родинні відносини з годувальником (свідоцтво про народження, свідоцтво про шлюб, рішення суду)

• довідки закладів освіти про навчання, в тому числі за кордоном, членів сім'ї за денною формою (для призначення пенсії дітям годувальника старшим 18 років);

• довідка про безпосередню участь загиблого (померлого) у бойових діях;

• копія «Посвідчення члена сім'ї загиблого» (за наявності);

• заява про виплату пенсії шляхом зарахування на поточний рахунок пенсіонера в банку подається заявником згідно з Порядком виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 року № 1596

3. Кадровий підрозділ військової частини готує документи про померлого/загиблого військовослужбовця:

• витяг з наказу про виключення годувальника зі списків особового складу у зв'язку зі смертю / визнанням судом безвісно відсутнім;

• розрахунок вислуги років

• довідка про безпосередню участь у бойових діях

Фінансовий підрозділ військової частини готує документи про померлого/загиблого військовослужбовця:

• довідка про додаткові види забезпечення за останні 24 місяці перед звільненням (або за фактично прослужений період, якщо він менший);

• грошовий атестат або довідка про грошове забезпечення;

4. Уповноважений підрозділ в/ч у 10-денний термін з дня одержання заяви оформлює особі подання про призначення пенсії та направляє до органу Пенсійного фонду;

5. Орган Пенсійного фонду отримує від уповноваженого органу подання та пакет документів для оформлення пенсії, реєструє їх, перевіряє зміст та оформлення документів, відповідність даних, за необхідності фіксує і засвідчує виявлені розбіжності. У разі необхідності направляє повідомлення заявнику або посадовій особі уповноваженого органу про потребу дооформлення документів або надання додаткових документів у тримісячний строк з дня подання заяви про призначення пенсії. Крім того, видає розписку із зазначенням дати прийняття заяви, переліку одержаних і відсутніх документів, терміну подання додаткових документів для призначення пенсії, а також пам'ятки пенсіонеру та/або надсилає уповноваженому органу повідомлення про перелік додаткових документів та термін подання. Рішення про призначення чи про відмову в призначенні пенсії ухвалюють протягом 10-денного терміну з дня реєстрації документів.

12. Алгоритм дій служби супроводу військової частини у випадку загибелі військовослужбовця

1. Отримання інформації про загибель військовослужбовця

2. Внесення інформації про загибель до ФП СПЗ в день отримання відповідної інформації, але не пізніше 48 годин з моменту її отримання

3. Закріплення супровідника протягом двох днів

4. Отримання інформації щодо евакуації тіла

5. Встановлення ТЦК та СП і перевірка факту сповіщення

6. Встановлення першого контакту з сім'єю військовослужбовця після отримання ними сповіщення від ТЦК та СП

7. Контроль повернення особистих речей загиблого сім'ї

8. Контроль організації процесу поховання

9. Контроль пов'язання загибелі (смерті) військовослужбовця з захистом Батьківщини (посмертне ВЛК)

9. Інформування сім'ї про соціальні гарантії

10. Контроль видачі наказів про виключення зі списків особового складу в/ч

11. Одночасно контроль надсилання документів до ТЦК та СП (облікові документи (рядові) та другі примірники особових справ (офіцери)

12. За потреби — поглиблений супровід родини

13. Основні НПА сценарію

Номер	Назва	Суть
Закон України	Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту	Щодо статусу сімей загиблих (стаття 10)
Закон України	Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію	Встановлює право на відстрочку для близьких родичів загиблих
Постанова КМУ № 740	Про порядок надання статусу особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни» від 23.09.2015	Визначає процедуру надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України
Постанова КМУ № 948	Деякі питання впровадження діяльності служб супроводу військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей від 20.08.2024	Визначає завдання та функціональні обов'язки служб супроводу
Постанова КМУ № 302	Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни від 12.05.1994	Врегульовує видачу Посвідчення члена сім'ї загиблого Захисника чи Захисниці України
Постанова КМУ № 168	Питання деяких виплат військовослужбовцям ... та їх сім'ям під час дії воєнного стану від 28.02.2022	Регулює виплату ОГД у зв'язку із загибеллю
Постанова КМУ № 975	Про затвердження Порядку призначення та виплати одноразової грошової допомоги від 25.12.2013	Щодо виплати ОГД у зв'язку із загибеллю
Постанова КМУ № 37	Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації за невикористані дні відпусток членам сімей військовослужбовців у разі їх загибелі (смерті) від 16.01.2024	Врегульовує виплату компенсації за невикористану відпустку загиблого
Наказ МВС № 484	Про затвердження Порядку та умов виплати одноразової гро-	Встановлює алгоритм подачі документів на ОГД, їхній перелік та процедуру виплати

Номер	Назва	Суть
	шової допомоги, установленої пунктом 2 постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану» в Національній гвардії України від 09.08.2022	
Наказ МВС № 73	Про затвердження Інструкції з організації обліку особового складу Національної гвардії України від 30.01.2017	Про виключення зі складу військової частини, передачу особистих речей

КОРИСНІ КОНТАКТИ ТА РЕСУРСИ

Гарячі лінії

Міністерство оборони України — **15-12**
Міністерство внутрішніх справ України — **15-36**
Міністерство охорони здоров'я України — **0 800 505 201**
Міністерство соціальної політики України — **(044) 289 5448**
Міністерство у справах ветеранів України — **0 800 505 217**
Державна прикордонна служба України — **15-98, (044) 527 63 63**
Національна гвардія України — **(044) 226 22 52, (044) 365 31 31**
Уповноважений Верховної Ради України з прав людини — **0 800 501 720**
Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин — **16-98**
Пенсійний фонд України — **0 800 503 753**

Якщо звернення військовослужбовців не приймають або ж не розглядають, зверніться до Військового омбудсмана:

→ сформувати лист — звернення з описом суті питання;
→ додати за наявності документи, які підтверджують факти, викладені в скарзі;
→ зазначити свою електронну пошту й номер мобільного телефону для зв'язку;
→ надіслати заяву та супровідні документи на офіційну електронну адресу: skarha@milomb.gov.ua

Анонімні звернення до Військового омбудсмана не розглядаються, однак у зверненні військовий може попросити про конфіденційність.

Юридична допомога

- **Чат-бот «Принципу»** — безоплатні консультації військовослужбовців та ветеранів з пораненнями/захворюваннями, а також іноземців, які воюють в силах оборони, щодо усіх питань, пов'язаних зі службою.

- **Юридична сотня** — безоплатна допомога для військових, ветеранів та членів їхніх сімей щодо питань проходження військової служби та соціального забезпечення ветеранів: 0 800 308 100
- **Лінія підтримки Veteran Hub** для воїнів, ветеранів та їхніх близьких: 067 348 28 68

• **Безоплатна правнича допомога** — державна мережа точок доступу до правничої допомоги по всій Україні: 0 800 213 103, legalaid.gov.ua

Психологічна допомога

• **Гаряча лінія кризової підтримки від Українського ветеранського фонду** — допомога ветеранам, які адаптуються до цивільного життя, підтримка під час кризових станів та обстрілів, а також допомога родинам, які чекають своїх близьких з фронту: 0 800 3320 29

• **Лінія психологічної підтримки для чоловіків —** анонімна та безплатна лінія допомоги у подоланні відчуття самотності, спалахів гніву, залежностей, емоційного напруження та сімейних труднощів. Працює щодня з 14:00 до 06:00 за телефоном 2345

• **Всеукраїнський кол-центр** психологічної підтримки #ВАРТОЖИТИ — психологічна підтримка військових та їхніх близьких, консультації щодо стресу, тривожності та емоційних переживань. Графік роботи: понеділок-п'ятниця, 11:00 -19:00 за телефоном 5522

• **Громадська організація «Важливі»** — психологічна підтримка для батьків і дітей України, чиє життя змінила війна»: 067 362 69 57, 066 740 15 25

• **Громадський рух «Жіноча сила України» —** підтримуємо стійкість та психологічне благополуччя захисників країни і їхніх родин. Графік роботи: понеділок — п'ятниця з 10:00 до 18:00 за телефоном 0 800 332 720

• **Лінія підтримки Veteran Hub для воїнів, ветеранів та їхніх близьких.** Працює щодня з 9:01 до 21:00 за телефоном 067 348 28 68

Державні послуги онлайн

• **Дія** — державний ресурс для надання державних послуг онлайн

• **Мапа центрів** — онлайн-карта, на якій відображені всі ЦНАПи, їхні адреси та контактні номери телефонів.

• **Портал електронних послуг Пенсійного фонду України** — дозволяє отримати електронні послуги Пенсійного фонду, зокрема, для оформлення пільг на оплату житлово-комунальних послуг, замовлення

матеріальної допомоги до Дня Незалежності, отримання інформації щодо сплати роботодавцем ЄСВ з заробітної плати та інших питань

Ветеранські та інші ресурси

- **Правовий навігатор** — платформа, розроблена «Принципом», яка допоможе військовим, ветеранам та їхнім родинам зорієнтуватися в базових юридичних питаннях у різних ситуаціях: проходження служби, поранення, звільнення з полону тощо
- **Правовий навігатор для іноземців** — платформа від «Принципу» для військовослужбовців-іноземців та їхніх рідних, де можна знайти відповіді на питання щодо проходження
військової служби в Україні та інше
- **Інформаційний портал «МВС: Твоя підтримка»** — єдиний інформаційний ресурс, створений для доступу до інформації про повний перелік послуг, які можуть отримати ветерани, поранені військовослужбовці та працівники органів системи МВС, звільнені з полону і їхні родини.
- **«е-Ветеран»** — система від Міністерства у справах ветеранів на базі Єдиного державного реєстру ветеранів війни. На порталі можна ознайомитися з Базою знань, у якій зібрано корисну інформацію для ветеранів, подати необхідні заяви, а також переглянути актуальні вакансії та електронну карту послуг для ветеранів у громадах
- **Український ветеранський фонд** — портал, на якому можна ознайомитись з програмами, грантами, стипендіями для ветеранів та подати відповідні заявки. «Єдина ветеранська лінія» за телефоном: 0 800 505 217
- **Знижки від бізнесів** — цифрова мапа бізнесів, які надають послуги або сервіси зі знижкою або безоплатно для військових та ветеранів.
- **«Ветеранський спорт»** — державна програма, яка надає ветеранам фінансову допомогу у розмірі 1500 грн щокварталу для занять спортом. Ці кошти можна використати на абонементи до спортзалів, басейнів, спортивних секцій і клубів, а також для оплати персональних тренувань та інших спортивних послуг. Заявку можна подати онлайн через застосунок «Дія».
- **Ветеран PRO** — це цифровий простір для ветеранів та їхніх родин, де зібрані головні послуги, а також доступний пошук фахівця супроводу.

Використані матеріали

→ Принцип. «Служби супроводу: робота з пораненими й звільненими з полону військовослужбовцями та родинами безвісти зниклих, полонених і загиблих» — Київ, 2026.
→ МІПЛ. «Взаємодія з військовими частинами та підтримка родин загиблих та зниклих безвісти військовослужбовців» — Київ, 2025.
→ Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими. «Дорожня карта. Дії родини, якщо військовослужбовець потрапив в полон, зник безвісти або загинув» — Київ.